

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 1.4.2025
COM(2025) 123 final

2025/0084 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda
åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen**

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Halvtidsöversynen av sammanhållningspolitiken utgör en möjlighet för medlemsstaterna att omdirigera medel för 2021–2027 till investeringar i försvarsförmåga och EU:s konkurrenskraft och strategiska oberoende och i andra framväxande prioriteringar, inbegripet målen för given för en ren industri, genom att lämna in motsvarande programändringar till kommissionen. Den ram för sammanhållningspolitiska investeringar som fastställs i förordningarna om Eruf, Sammanhållningsfonden och FRO är dock inte tillräckligt anpassad till dessa nya prioriteringar. Dessutom krävs ytterligare flexibilitet för att påskynda investeringarna på dessa områden, särskilt för att stärka resiliensen i EU:s ekonomi och alla dess regioner i det kritiska geopolitiska läge som EU för närvarande står inför. I detta förslag fastställs ett antal justeringar av dessa förordningar för att uppnå dessa mål.

Anpassning av sammanhållningspolitiska investeringar till nya prioriteringar

Under de senaste åren har den geopolitiska dynamiken präglats av djup osäkerhet, vilket kräver en grundläggande omprövning av EU:s strategiska oberoende, resiliens och beredskap. Dessa förändringar pågår parallellt med den gröna, den sociala och den tekniska omställningen, som snabbt omformar världen runt oss. De utmaningar som dessa samtidiga omvandlingar medför analyserades ingående i rapporten om EU:s framtida konkurrenskraft, som offentliggjordes i september 2024. I rapporten betonas det akuta behovet av att överbrygga innovationsklyftan, påskynda insatserna för utfasning av fossila bränslen för att stärka den ekonomiska konkurrenskraften och minska externa beroenden genom att diversifiera leveranskedjorna, öka den inhemska produktionen av grön energi och investera i klimatresiliens, digitalisering och kritiska sektorer.

Som svar på detta har flera viktiga initiativ redan lanserats för att stärka EU:s ekonomiska resiliens och strategiska oberoende. Dessa omfattar den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP), som syftar till att stärka Europas tekniska ledarskap, ”REPowerEU”, som utformats för att minska beroendet av externa energikällor, påskynda den gröna omställningen och slutföra interventioner som redan pågår via sammanhållningspolitiska program samt ”faciliteten för återhämtning och resiliens”, som syftar till att stödja strukturella förändringar i medlemsstaterna och regionerna samt stärka deras resiliens.

Sammanhållningspolitiken spelar, i egenskap av EU:s viktigaste investeringsinstrument inom den fleråriga budgetramen, en avgörande roll för att stödja dessa prioriteringar. Den driver på riktade investeringar som bidrar till ekonomisk, social och territoriell sammanhållning och samtidigt tar itu med nya utmaningar. Det regelverk som styr de sammanhållningspolitiska fonderna 2021–2027 utarbetades, förhandlades fram och antogs före en rad stora geopolitiska och ekonomiska händelser som sedan dess har omformat vissa av EU:s strategiska politiska prioriteringar.

På samma sätt utarbetades och godkändes partnerskapsavtalen och de nationella och regionala sammanhållningspolitiska programmen inom samma tidsram, vilket återspeglar de prioriteringar som fastställdes vid den tidpunkten. Med tanke på det föränderliga globala och regionala sammanhanget utgör halvtidsöversynen 2025 en avgörande möjlighet att bedöma genomförandet av dem och hur effektivt de bidrar till de föränderliga prioriteringarna. Denna översyn kommer att bidra till att fastställa i vilken utsträckning sammanhållningspolitiska program direkt och snabbt kan reagera på snabbt föränderliga politiska, ekonomiska och sociala förhållanden.

Samtidigt har det blivit uppenbart att det tidiga genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen 2021–2027 har medfört utmaningar som inte har bidragit till ett snabbt utnyttjande och en snabb utbetalning av medlen, vilket har lett till förseningar i genomförandet jämfört med tidigare programperioder. Dessa förseningar inträffar vid en tidpunkt då omfattande och snabba investeringar är avgörande för att stödja ekonomisk resiliens och konkurrenskraft.

- Mot denna bakgrund föreslår kommissionen riktade ändringar av förordningarna (EU) 2021/1056 och (EU) 2021/1058. Dessa förändringar syftar till att anpassa investeringsprioriteringarna till den ekonomiska, samhälleliga och geopolitiska utvecklingen samt till våra klimat- och miljömål, samtidigt som större flexibilitet och incitament införs för att underlätta och uppmuntra ett snabbt utnyttjande av de nödvändiga resurserna. Genom att förfinas den sammanhållningspolitiska ramen för 2021–2027 kan EU säkerställa att dess investeringsmekanismer förblir flexibla och anpassningsbara, vilket gör det möjligt att reagera mer effektivt på nuvarande och framtida utmaningar.
- För att medlemsstaterna fullt ut ska kunna utnyttja möjligheterna i detta förslag föreslår kommissionen att de får lämna in sitt förslag till halvtidsöversyn på nytt senast två månader efter det att detta förslag till ändring av förordning (EU) 2021/1058 har trätt i kraft. Eventuella programändringar som skulle genomföras i enlighet med de nya prioriteringarna och flexibilitetsmöjligheterna ska inte påverka tillämpningen av åtgärder som antagits enligt förordning (EU) 2020/2092 och relevanta programs överensstämmelse med prioriteringarna enligt artikel 15 i förordning (EU) 2021/1060. I detta sammanhang kommer kommissionen att noga övervaka att programmen överensstämmer med kraven i relevant EU-lagstiftning.

Konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen

I konkurrenskraftskompassen, given för en ren industri och handlingsplanen för överkomliga energipriser presenterade kommissionen en konkret väg för hur Europa kan återfå sin konkurrenskraft och uppnå ett hållbart välstånd, med utfasning av fossila bränslen och cirkularitet som drivkrafter för tillväxt.

Särskilt energiintensiva industrier spelar en avgörande roll i våra regioner och kräver särskild uppmärksamhet som en del av omfördelningen av EU-medel. Dessa industrier står inför betydande utmaningar, bland annat högre energikostnader jämfört med sina globala konkurrenter, fortsatt bristande konkurrenskraft för vissa typer av ren teknik, en avmattning i efterfrågan i vissa av de viktigaste sektorerna i senare led samt ökad internationell konkurrens till följd av överkapacitet och subventionerad produktion i länder utanför EU. Dessa faktorer undergräver därmed de energiintensiva industriernas konkurrenskraft och försvagar Europas mål för utfasning av fossila bränslen och resiliens.

Sammanhållningsfonderna kan redan stödja investeringar i klimatmål enligt förordning (EU) 2021/1060, men insatserna bör påskyndas ytterligare för att säkerställa att utfasningen av fossila bränslen är en drivkraft för tillväxt för de europeiska industrierna och för europeernas välstånd. Mot bakgrund av de betydande investeringsbehoven för att uppfylla våra mål för utfasning av fossila bränslen och konkurrenskraft måste medlemsstaterna fortsätta att investera i projekt som direkt bidrar till klimat- och energiomställningen i linje med kraven i artikel 6 i förordning (EU) 2021/1060, som kommer att fortsätta att gälla för att upprätthålla nivån på klimatrelaterade investeringar.

Stöd till projekt inom tillämpningsområdet för STEP bör möjliggöras i alla regioner, även i de mer utvecklade regionerna i unionens medlemsstater med en BNP per capita som ligger över EU-genomsnittet, i den mån det är tillåtet enligt reglerna om statligt stöd i artiklarna 107 och

108 i fördraget, särskilt i den mån sådana investeringar bidrar till unionens strategiska mål enligt de tillämpliga riktlinjerna, såsom den framtida ramen för statligt stöd till en ren industri (för närvarande föremål för offentligt samråd) och meddelandet om viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse¹.

Dessutom bör andra begränsningar kopplade till STEP när det gäller det tak som fastställts till 20 % av Eruf-anslaget för omfördelning tas bort och tidsfristen för att lämna in STEP-ändringar och dra nytta av den ytterligare förfinansieringen i form av en engångsutbetalning strykas. Detta bör också bidra till att främja investeringar i innovativ ren teknik (produktionskapacitet och utbyggnad) som är nödvändiga för att uppfylla målen i given för en ren industri och även inom andra viktiga stödområden för vilka STEP ger viktiga incitament.

Det är viktigt att erkänna och stärka även de stora företagens roll i den regionala utvecklingen, eftersom de styr forskning, innovation, kunskap och tekniköverföring till andra företag och skapar efterfrågan och sysselsättning genom hela leveranskedjan. I syfte att maximera effekten av EU:s stöd för att främja tillväxt och konkurrenskraft föreslår kommissionen också utökade möjligheter att ge stöd till produktiva investeringar i andra företag än små och medelstora företag inom ramen för Eruf, i de fall där de finansiella medlen används för att (1) stödja investeringar som bidrar till STEP-målen, (2) förbättra den industriella kapaciteten för att främja försvarsförmågan, (3) bidra till försvarsprojekt och (4) underlätta industriell anpassning kopplad till utfasningen av fossila bränslen och stöd till cirkulära processer inom produktionsprocesser och produkter, t.ex. inom bilindustrin och energiintensiva industrier, i den utsträckning detta är tillåtet enligt reglerna för statligt stöd. Investeringar i projekt som direkt deltar i ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse som godkänts av kommissionen i enlighet med artikel 107.3 b i EUF-fördraget och meddelande C(2021) 8481 i andra företag än små och medelstora företag kan också få stöd. Stödet till sådana företag måste underlättas ytterligare inom ramen för Fonden för en rättvis omställning genom att inte kräva någon bristanalys. Det föreslås därför att medlemsstaterna, i enlighet med reglerna för statligt stöd, får bevilja direkt stöd från Eruf till projekt som direkt deltar i ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse som godkänts av kommissionen i enlighet med artikel 107.3 b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och meddelande C(2021) 8481.

För att ytterligare öka hävstångseffekten för InvestEU, EU:s flaggskeppsprogram för att stimulera investeringar i strategiska och kritiska industrier och främja de överföringsmöjligheter som redan finns i lagstiftningen, föreslår kommissionen att göra det möjligt att överföra medel från Eruf och Sammanhållningsfonden till delar av InvestEU:s medlemsstater för att genomföra ett nytt finansieringsinstrument för InvestEU för att uppnå sammanhållningspolitikens mål.

Försvar och säkerhet

Mot bakgrund av den mest omfattande geopolitiska instabiliteten på flera decennier måste EU nu fatta avgörande beslut för att säkerställa sin beredskap och säkerhet. För att garantera sin egen försvarsavskräckning måste Europa vara berett att gå in i en ny era genom att avsevärt öka sitt stöd till utvecklingen av försvarsförmågan, minskade beroenden, infrastrukturens resiliens och konkurrenskraften hos EU:s försvarsindustri. Denna satsning kommer att göra det möjligt för unionen att ta itu med det akuta behovet av att stödja Ukraina på kort sikt och samtidigt säkerställa kontinentens långsiktiga stabilitet.

¹ Meddelande om kriterier vid bedömningen av förenligheten med den inre marknaden hos statligt stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse (EUT C 528, 30.12.2021, s. 10).

Kommissionen har lagt fram en plan för omedelbara insatser – ReArm Europe – för Europeiska rådet, omfattande 800 miljarder euro, genom att aktivera alla tillgängliga finansiella verktyg för att snabbt och på ett betydande sätt stödja investeringar i europeisk försvarsförmåga. Bland dessa verktyg kan unionens budget ytterligare bidra till denna kollektiva satsning genom ett nytt särskilt försvarsinstrument och en förstärkning av programmet för europeisk försvarsindustri (Edip).

För att komplettera dessa verktyg och ge medlemsstaterna ytterligare incitament att direkt stödja försvarsinvesteringar är det viktigt att medel från sammanhållningspolitiken snabbt kan mobiliseras. Dessa investeringar kommer att stärka resiliensen och EU:s konkurrenskraft och samtidigt främja regional utveckling och tillväxt. De kommer också att ta itu med den dubbla utmaning som unionens regioner vid gränsen till Ryssland, Belarus och Ukraina står inför: att stärka säkerheten samtidigt som deras ekonomier får nytt liv.

För att skapa en ram som möjliggör flexibilitet och ekonomiskt stöd föreslår kommissionen att man inför två nya specifika mål inom ramen för det befintliga Eruf-stödet. Det första nya specifika målet gör det möjligt för medlemsstaterna att omfördela belopp inom sina program för 2021–2027 inom ramen för målet Investering för sysselsättning och tillväxt för att öka produktionskapaciteten i företag inom försvarssektorn utan begränsningar när det gäller geografi eller företagets storlek. Produktiva investeringar i andra företag än små och medelstora företag som görs i alla EU:s regioner bör också kunna få tillgång till finansiellt stöd för försvarsindustriprojekt av gemensamt intresse inom ramen för Edip och stärka Europas övergripande försvars- och beredskapskapacitet. Det andra nya specifika målet med anknytning till försvaret bidrar till att bygga upp resilient försvarsinfrastruktur eller infrastruktur med dubbla användningsområden för att främja militär rörlighet i EU. Dessa specifika mål hjälper också de östra gränsregionerna.

Det föreslås att medlemsstaterna, när de använder den föreslagna ramen, får ytterligare en förfinansiering i form av en engångsutbetalning på 30 % av de belopp som planeras inom ramen för den särskilda prioriteringen och möjligheten att tillämpa en unionsfinansiering på upp till 100 % för båda de specifika målen – förutsatt att programändringen lämnas in 2025.

Bostäder till överkomlig kostnad (inklusive subventionerade bostäder)

Bostadspriserna och hyrorna har ökat betydligt under de senaste åren. Lönerna har däremot inte ökat i samma takt. Denna ojämna utveckling har skapat en växande klyfta mellan tillgången till bostäder till överkomlig kostnad och befolkningens behov.

De genomsnittliga bostadspriserna sjönk efter 2008 till följd av den ekonomiska lågkonjunkturen men har stadigt stigit i hela EU sedan 2013. Totalt skedde en ökning med 59 % i EU mellan 2013 och tredje kvartalet 2024, vilket är ungefär dubbelt så mycket som ökningen i den totala prisnivån (HIKP) under samma period.

Ökningen av bostadspriserna har inte åtföljts av motsvarande löneökningar, vilket har lett till stort tryck på tillgången till bostäder till överkomlig kostnad. Förhållandet mellan pris och inkomst ökade med mer än 15 procentenheter mellan 2013 och 2022, och trots en viss respit 2023 ligger den fortfarande över sitt långsiktiga genomsnitt.

Problemets allvarlighetsgrad varierade från land till land och region till region, men dess inverkan är omfattande. De höga boendekostnaderna tvingar många hushåll att avsätta en oproportionellt stor andel av sin inkomst till hyra eller bolån, vilket gör att det blir mindre över till andra behov, såsom mat, sjukvård och utbildning, och medför en risk för att hamna i fattigdom. År 2023 spenderade ett av tre hushåll som riskerar fattigdom 40 % eller mer av hushållets disponibla inkomst på boendet. Huspriserna skiljer sig också mellan stadsområden och andra områden. Bostadspriserna som andel av inkomsten är högre och har ökat stadigt

sedan 2015 i storstadsområden och andra stadsområden, medan de har varit stabila i andra områden. De sociala konsekvenserna av dessa siffror är större om vi beaktar att de inbegriper bristen på studentbostäder och lämpliga bostäder för framtida nya familjer.

Bristen på bostäder till överkomlig kostnad försätter ett ökande antal hushåll i en svår situation, men den har också en konkurrensaspekt. I vissa områden börjar europeiska företag få problem med att locka arbetskraft eftersom kostnaderna för att bo och leva i dessa områden är oproportionellt höga jämfört med inkomsterna. Höga priser sätter också press på offentliga tjänster i vissa städer på grund av svårigheter att locka viktiga arbetstagare inom den offentliga sektorn (lärare, sjuksköterskor, poliser osv.).

Mot denna bakgrund ger kommissionens politiska riktlinjer stor vikt åt bostadspolitiken genom att föreslå en samordnad strategi inom ramen för den kommande EU-planen för bostäder till överkomlig kostnad. Som en del av denna övergripande ambition föreslår kommissionen nu att man ska ta itu med det växande investeringsgapet i bostäder till överkomlig kostnad genom att låta medlemsstaterna omfördela beloppen i sina program för 2021–2027 för att stödja investeringar som främjar tillgång till bostäder till överkomlig kostnad. Investeringar inom ramen för det nya europeiska Bauhaus bör till fullo utnyttja dessa nya möjligheter.

Samtidigt måste man se till att bostäderna är klimattåliga.

Kommissionen föreslår att motsvarande ytterligare specifika mål ska ingå i tre politiska mål, vilket ger medlemsstaterna och regionerna flexibilitet beroende på deras programstrukturer och inriktningen på bostadsinterventionerna.

För att stimulera omprioriteringar i programmen och utnyttjandet, och utan att det påverkar efterlevnaden av reglerna för statligt stöd, föreslås att medlemsstaterna, när de använder den föreslagna ramen, ska få 100 % unionsfinansiering och en förfinansiering på 30 % av de belopp som planeras inom den särskilda prioriteringen. För att öka investeringarnas effekt får interventionerna nu omfatta åtgärder som är kopplade till genomförandet av reformer inom ramen för sammanhållningspolitiken, förutsatt att programändringen lämnas in 2025.

Tillgång till vatten, hållbar vattenförvaltning och vattenresiliens

Vatten är en viktig resurs för att trygga våra livsmedelssystem, energisystem och ekonomiska system, men både på EU-nivå och globalt står vattenresurserna inför allt större påfrestningar. En effektiv vattenförvaltning är avgörande för att skydda folkhälsan och miljön och upprätthålla EU:s ekonomiska konkurrenskraft. Misskötsel, inklusive överuttag och föroreningar, begränsar i allt högre grad kritiska sektorer som jordbruk, energi, produktion och transport. EU påverkas alltmer av effekterna av klimatförändringar som förvärrar de befintliga påfrestningarna på vattenkvaliteten, vattenkvantiteten och de marina ekosystemen. I detta sammanhang är det angeläget att förbättra genomförandet av vatten- och havsskyddslagstiftningen och förbättra vatteneffektiviteten, ta itu med vattenbrist och gå vidare mot ett vattenresilient Europa, vilket kräver betydande insatser och investeringar. EU:s vattensektor och den blå ekonomin är betydande ekonomiska sektorer i många regioner och driver på innovation samt skyddar folkhälsan och hållbarheten, t.ex. genom att erbjuda avancerade lösningar såsom avsaltning, vattenbehandling, återanvändning av vatten, blå bioteknik osv. Det globala ledarskapet inom vattenteknik ökar EU:s exportpotential och skapar arbetstillfällen i alla regioner i Europa.

EU måste därför skydda dessa vattenekosystem och vatteninfrastrukturer genom att öka investeringarna och se på vattenförsörjning och vatteninfrastruktur utifrån ett perspektiv som säkerställer tillgång till vatten för våra medborgare och samhällen under alla omständigheter.

EU har upprättat en stark rättslig ram för en hållbar och säker vattenförvaltning, men ytterligare framsteg i genomförandet krävs, och mer beslutsamma åtgärder behövs omgående. Därför kommer EU att lägga fram en europeisk strategi för vattenresiliens under första halvåret 2025. I linje med unionens strategi för krisberedskap kräver vattenresiliens en övergång från reaktiv krishantering till proaktiv, riskbaserad förvaltning och ökad beredskap.

Under perioden 2021–2027 investeras nästan 13 miljarder euro i vattentjänster och förbättrad uppsamling och rening av avloppsvatten i sammanhållningspolitiska program. Men det krävs ytterligare insatser från den offentliga och privata sektorn för att säkerställa tillräckliga framsteg. För att på ett lämpligt sätt betona vikten av och inriktningen på investeringar i vattenresiliens föreslår kommissionen därför att formuleringen av det specifika målet för vattenförvaltning inom ramen för politiskt mål 2 ändras ”En grönare och koldioxidsnål övergång till en ekonomi med noll nettoutsläpp av koldioxid och ett motståndskraftigt Europa genom främjande av en ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, begränsning av klimatförändringar, klimatanpassning, riskförebyggande, riskhantering och hållbar urban mobilitet”.

Sammanhållningspolitiska investeringar i hållbara och säkra investeringar bör uppmuntras, särskilt för att bidra till att bygga ett vattenresilient samhälle, genom ökad restaurering av vattenförekomster, införande av naturbaserade lösningar för att minska översvämningens risker och öka ekosystemens kapacitet att lagra vatten, förbättrad kontroll av vattenuttag och ökad vattneffektivitet och återanvändning av vatten, ökad digitalisering av vatteninfrastruktur, begränsning av effekterna av torka och ökenspridning, översvämningar och extrema väderhändelser samt efterlevnad av vattendirektivet, grundvattendirektivet, direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse och direktivet om miljö kvalitetsnormer. Det föreslås att medlemsstaterna, när de använder den föreslagna ramen, ska kunna dra nytta av möjligheten till en unionsfinansiering på upp till 100 % och en förfinansiering på 30 % av de belopp som planeras inom ramen för den särskilda prioriteringen för detta nya specifika mål.

Energiomställning

Ett annat område där sammanhållningspolitiska investeringar bidrar till EU:s prioriteringar är klimatåtgärder och klimatomställning, där politiken investerar mer än 110 miljarder euro. Mot bakgrund av klimatomställningens betydande investeringsbehov måste medlemsstaterna fortsätta sina ansträngningar för att respektera fondernas klimatambitioner.

För att öka energitryggheten och påskynda omställningen i hela unionen och även främja ren rörlighet bör ett nytt specifikt mål skapas för att främja elsammanlänknings- och tillhörande överföringsinfrastruktur samt utbyggnaden av laddningsinfrastruktur med medel från Eruf och Sammanhållningsfonden.

För att påskynda industrins energiomställning, särskilt inom energiintensiva sektorer, som är nödvändig för att uppnå EU:s klimatmål och för EU:s konkurrenskraft och resiliens, föreslår kommissionen att stödet från Eruf utvidgas till att omfatta utfasning av fossila bränslen från projekt som valts ut inom ramen för unionsinstrument, särskilt projekt i anläggningar som har tilldelats en suveränitetsstämpel inom ramen för den innovationsfond som inrättats genom EU:s utsläppshandelssystem, och att de administrativa kontrollerna för liknande stöd inom ramen för FRO minskas.

Att öka klimatresiliensen är avgörande för att säkerställa konkurrenskraften. I linje med unionens strategi för krisberedskap och konceptet inbyggd beredskap och säkerhet är det viktigt att säkerställa hållbara och välgrundade investeringar, baserade på korrekta klimatmodelleringsuppgifter, för att skydda både utsatta befolkningsgrupper och EU:s ekonomi och konkurrenskraft.

De östra gränsregionerna

Med tanke på utmaningarna i de östra gränsregionerna sedan Rysslands anfallskrig mot Ukraina inleddes bör program inom ramen för målet Investering för sysselsättning och tillväxt med Nuts 2-regioner som gränsar till Ryssland, Belarus eller Ukraina ges möjlighet till förfinansiering i form av en engångsutbetalning på 9,5 % av anslaget till programmet och en unionsfinansiering på 100 %.

Större flexibilitet och förenkling för att påskynda investeringar

Halvvägs genom programperioden 2021–2027 är nivån på de utbetalningar som medlemsstaterna har begärt till kommissionen låg, vilket beror på en kombination av faktorer: Det sena antagandet av de bestämmelser som reglerar politiken. Behovet av att hantera olika kriser, från covid-19-pandemin till kriget mot Ukraina och energikrisen. Pressen att avsluta den föregående programperioden. Prioriteringen av genomförandet av instrument inom ramen för NextGenerationEU, med tanke på deras kortare tidsram för genomförandet. Allt detta har satt press på den administrativa kapaciteten hos medlemsstaternas myndigheter att utforma och snabbt genomföra investeringar. Trots den snabba ökningen under förra året, med projekturval på nära 40 % av anslagen, bör genomförandet av sammanhållningspolitiken snabbt öka takten i ett sammanhang där unionen står inför en rad nya utmaningar som kräver snabba svar. Kommissionen föreslår därför en rad åtgärder som syftar till att ytterligare öka flexibiliteten och förenkla användningen av sammanhållningspolitiskt stöd för att påskynda investeringar:

- För att undvika att programgenomförandet försenas på grund av nationella budgetbegränsningar och för att öka medlemsstaternas finansiella kapacitet att ta itu med de nya utmaningarna föreslår kommissionen att en förfinansiering i form av en engångsutbetalning på 4,5 % tillhandahålls från Eruf och Sammanhållningsfonden under 2026 till alla program som omfördelar minst 15 % av sina resurser till de nya prioriteringarna i samband med halvtidsöversynen. Förfinansieringsprocenten föreslås öka till 9,5 % 2026 för program inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt som omfattar en eller flera Nuts2-regioner som gränsar till Ryssland, Belarus eller Ukraina. För att undvika att risken för förseningar och därmed sammanhängande förlust av medel minskar viljan att genomföra programändringar och för att säkerställa ett korrekt genomförande av de berörda insatserna föreslår kommissionen att tidsfristen för att använda medlen från Eruf och Sammanhållningsfonden förlängs och att slutdatumet för stödberättigande förlängs med ytterligare ett år. Denna flexibilitet föreslås endast vara tillgänglig för program som föreslagit ändringar som leder till omfördelning av minst 15 % av resurserna till de nya prioriteringar som anges i detta förslag och i samband med halvtidsöversynen, när den väl har godkänts.
- Kostnader i samband med förberedande åtgärder för reformer kommer att vara stödberättigande, inbegripet för fristående reformer (dvs. reformer som inte åtföljs av investeringar).
- För att ytterligare stärka synergier mellan EU:s politik och instrument föreslås det att FRO också ska omfattas av spetskompetensstämpeln (inklusive suveränitetsstämpeln) och möjligheten till ett förenklat urvalsförfarande enligt förordning (EU) 2021/1060, vilket ger stöd till projekt som valts ut inom ramen för andra EU-instrument och som inte har tillräcklig finansiering. Mot bakgrund av den stora efterfrågan på innovationsfonden och dess dokumenterade förmåga att stödja projekt som är tillräckligt mogna och har en betydande potential att minska utsläppen

av växthusgaser – och som antingen demonstrerar mycket innovativa tekniker, processer eller produkter, eller syftar till att skala upp sådana innovationer för bred kommersiell spridning inom EU – föreslår kommissionen också att man anpassar möjligheterna för projekt som stöds inom ramen för innovationsfonden och inkluderar en motsvarande riktad bestämmelse som möjliggör produktion, bearbetning, transport, distribution, lagring eller förbränning av fossila bränslen, förutsatt att dessa projekt tilldelats en suveränitetsstämpel inom ramen för innovationsfonden.

- Kommissionen erkänner städernas viktiga roll när det gäller att uppnå EU:s mål, ta itu med lokala utmaningar och stärka kopplingarna mellan stad och landsbygd för att driva på en balanserad regional utveckling, och föreslår att Europeiska stadsinitiativet ska stärkas genom att man inför en möjlighet att omfördela medel från Eruf till Europeiska stadsinitiativet. Dessa belopp skulle stödja åtgärder till förmån för medlemsstater som inleder omfördelningen. Kommissionen föreslår också att man inrättar en kvalitetsstämpel för Europeiska stadsinitiativet, vilket skulle göra det möjligt att inom ramen för sammanhållningspolitiska program stödja projekt inom initiativet som har valts ut men inte kunnat få finansiering på grund av otillräckliga medel. Medlemsstaterna skulle också ha möjlighet att omfördela Eruf-medel från sina program inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt till instrumentet för interregionala innovationsinvesteringar och därmed få större flexibilitet i användningen av medel. Dessa omfördelningar sker inom samma fond, Eruf, och därför föreslås det att de inte ska räknas in i de tak som fastställs i artikel 26 i förordning (EU) 2021/1060.

I syfte att underlätta ett framgångsrikt och effektivt genomförande av FRO föreslår kommissionen att de nuvarande begränsningarna för ändring av indikatormål i planerna för en rättvis omställning upphävs efter det att de ändrats till följd av halvtidsöversynen. Dessa begränsningar kan endast upphävas om de inte påverkar åtagandena om omställning till klimatneutralitet och utfasning av fossila bränslen.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Förslaget är förenligt med de sammanhållningspolitiska fondernas mål och är begränsat till en riktad ändring av förordning (EU) 2021/1058 och förordning (EU) 2021/1056.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget innebär endast en riktad ändring av förordning (EU) 2021/1058 respektive förordning (EU) 2021/1056 och är förenligt med unionens politik inom andra områden.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Förslaget baseras på artiklarna 175, 177 178 och 322 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

För att uppmuntra medlemsstaterna att bättre anpassa sina sammanhållningspolitiska program till framväxande EU-prioriteringar och samtidigt säkerställa större flexibilitet och förenkling för att påskynda investeringar föreslås ändringar av förordning (EU) 2021/1058 och

förordning (EU) 2021/1056. Samma resultat kan inte uppnås genom åtgärder på nationell nivå.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget syftar till att ge medlemsstaterna incitament att ytterligare anpassa sina sammanhållningspolitiska program till de nya EU-prioriteringarna och ge större flexibilitet och förenkling för att påskynda investeringar. Åtgärderna går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

- **Val av instrument**

Lämpligt instrument är en förordning, eftersom den föreskriver direkt tillämpliga regler för stödet.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Ej tillämpligt

- **Samråd med berörda parter**

Ej tillämpligt

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Ej tillämpligt

- **Konsekvensbedömning**

En konsekvensbedömning har genomförts för att utarbeta förslagen till förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056. De begränsade och riktade förändringarna kräver inte någon separat konsekvensbedömning.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Ej tillämpligt

- **Grundläggande rättigheter**

Ej tillämpligt

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget gäller sammanhållningspolitiska program under perioden 2021–2027 och kommer att leda till att ytterligare förfinansiering betalas ut inom ramen för Eruf 2026. Denna ytterligare förfinansiering kommer att leda till en tidigareläggning av betalningsbemyndigandena till 2026 jämfört med ett scenario med oförändrad politik och är budgetneutral under perioden 2021–2027. På grundval av det beräknade genomförandet av förslaget uppgår den totala ytterligare förfinansiering som ska betalas ut 2026 till 16,1 miljarder euro. Samtidigt, med beaktande av betalningsprognoser och förändringar i genomförandet, uppskattas nettobudgeteffekten till 3,6 miljarder euro, vilket kommer att ingå i budgetförslaget för 2026. Möjligheten att ansöka om en ökad unionsfinansieringsgrad för

investeringar i försvar, bostäder, vattenresiliens, viss energiinfrastruktur och för program som omfattar östra gränsregioner kommer också att leda till en delvis tidigareläggning av utbetalningar, följt av lägre utbetalningar i ett senare skede eftersom det totala anslaget är oförändrat. De faktiska budgetkonsekvenserna av den höjda medfinansieringsgraden på årsbasis kommer att bero på medlemsstaternas utnyttjande och takten i inlämnandet av betalningsansökningar.

Den föreslagna ändringen medför inga förändringar av de årliga taken för åtaganden och betalningar i den fleråriga budgetramen enligt bilaga I till rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Genomförandet av åtgärderna kommer att övervakas och rapporteras inom ramen för de allmänna rapporteringsförfaranden som föreskrivs i förordning (EU) 2021/1060.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

Ej tillämpligt

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Förslaget medför en ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller Eruf, Sammanhållningsfonden och FRO.

Specifika mål

Konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen

- Den 20-procentiga begränsningen för omfördelning av medel till specifika mål inom ramen för STEP tas bort.
- Stöd från Eruf och Sammanhållningsfonden till andra företag än små och medelstora företag blir möjligt, i den mån de följer reglerna för statligt stöd i artiklarna 107 och 108 i fördraget, för investeringar som deltar i ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse som godkänts av kommissionen i enlighet med artikel 107.3 b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och meddelande C(2021) 8481, eller om företagen underlättar industriell anpassning i samband med utfasning av fossila bränslen i produktionsprocesser och produkter. Dessutom utvidgas möjligheten att stödja stora företag till att omfatta alla regioner när det gäller de specifika STEP-målen enligt de politiska målen 1 och 2, i den mån detta är tillåtet enligt reglerna för statligt stöd.
- Möjligheten för medlemsstaterna att överföra medel från Eruf eller Sammanhållningsfonden till medlemsstatskomponenten av InvestEU för utnyttjande i det nya InvestEU-finansieringsinstrumentet, i enlighet med förslaget till ändring av InvestEU-förordningen (COM(2025) 84).
- För viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse som har godkänts av kommissionen i enlighet med artikel 107.3 b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och meddelande C(2021) 8481 förenklas urvalsprocessen eftersom de förvaltande myndigheterna, i enlighet med reglerna för statligt stöd, direkt kan bevilja stöd

från Eruf till projekt som direkt deltar i ett sådant godkänt viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse.

- Säkerställande av att investeringar med sammanhållningsfinansiering ökar klimatresiliensen, eftersom det också är en viktig del av att säkerställa konkurrenskraft.

Försvar och säkerhet

- Ett nytt specifikt mål införs under politiskt mål 1 för Eruf och under politiskt mål 3 för Eruf och Sammanhållningsfonden till stöd för investeringar i EU:s försvarsförmåga och stödets omfattning ändras för att möjliggöra stöd till andra företag än små och medelstora företag för dessa specifika mål, i den mån det är tillåtet enligt reglerna för statligt stöd. Det specifika målet inom ramen för politiskt mål 3 kommer att främja resiliert försvarsinfrastruktur eller infrastruktur med dubbla användningsområden för att främja militär rörlighet i unionen. Dessutom kommer kommissionen att, utöver den årliga förfinansieringen för programmen, betala ut förfinansiering i form av en engångsutbetalning på 30 % på grundval av de medel som avsatts för dessa specifika mål i särskilda prioriteringar och den maximala medfinansieringsgraden för dessa prioriteringar har fastställts till 100 %.

Bostäder till överkomlig kostnad (inklusive subventionerade bostäder)

- För att främja investeringar i bostäder till överkomlig kostnad, inklusive subventionerade bostäder och stöd till därmed sammanhängande reformer, införs tre nya specifika mål för Eruf och ett för Sammanhållningsfonden. För dessa specifika mål kommer kommissionen att, utöver den årliga förfinansieringen för programmen, betala ut förfinansiering i form av en engångsutbetalning på 30 % på grundval av de medel som avsatts för särskilda prioriteringar, och den maximala medfinansieringsgraden för särskilda prioriteringar som stöder dessa mål är 100 %. Samtidigt måste man se till att bostäderna är klimattåliga.
- Dessutom ändras tillämpningsområdet för Fonden för en rättvis omställning för att möjliggöra investeringar i bostäder till överkomlig kostnad och stöd till relevanta reformer även till stöd för genomförandet av de territoriella planerna för en rättvis omställning.

Säker tillgång till vatten, hållbar vattenförvaltning och vattenresiliens

- Ändringen av det specifika målet till att ”främja säker tillgång till vatten, hållbar vattenförvaltning och vattenresiliens” återspeglar EU:s strategiska betydelse för en resiliert vattenförvaltning. För att bidra till att påskynda investeringarna på detta område kommer kommissionen att, utöver den årliga förfinansieringen för programmen, betala ut förfinansiering i form av en engångsutbetalning på 30 % på grundval av de medel som avsatts för särskilda prioriteringar till stöd för det specifika målet, och den maximala medfinansieringsgraden för särskilda prioriteringar som stöder dessa mål är 100 %.

Energiomställning

- För att öka energitryggheten och påskynda omställningen i hela unionen och även främja ren rörlighet bör ett nytt specifikt mål skapas för att främja elsammanlänknings- och tillhörande överföringsinfrastruktur samt utbyggnaden av laddningsinfrastruktur med medel från Eruf och Sammanhållningsfonden.

De östra gränsregionerna

- Med tanke på utmaningarna i de östra gränsregionerna sedan Rysslands anfallskrig mot Ukraina inleddes bör program inom ramen för målet Investering för sysselsättning och tillväxt som finansieras av Eruf eller Sammanhållningsfonden med Nuts 2-regioner som gränsar till Ryssland, Belarus eller Ukraina kunna få förfinansiering i form av en

engångsutbetalning på 9,5 % av anslaget till programmet och en unionsfinansiering på 100 %, om programmen omfördelar minst 15 % av sina medel till de nyligen införda specifika målen och STEP. Om motsvarande program omfattar medlemsstatens hela territorium bör dessa finansiella flexibiliteter endast gälla om programmet som omfattar medlemsstatens hela territorium är det enda programmet i den medlemsstat som omfattar de berörda Nuts 2-regionerna.

Städer

- Europeiska stadsinitiativet stärks genom att det blir möjligt att tilldela en spetskompetensstämpel för innovativa åtgärder som bedömts och som uppfyller minimikraven på kvalitet men som inte kunde finansieras på grund av budgetbegränsningar och genom att medlemsstaterna får avsätta en del av sitt ursprungliga nationella anslag från Eruf till Europeiska stadsinitiativet. Denna omfördelning skulle inte räknas in i de tak som fastställs i artikel 26 i förordning (EU) 2021/1060.

Ytterligare flexibilitet när det gäller genomförandet

Tematisk koncentration

- Kraven på tematisk koncentration inom Eruf revideras för att tillgodose införandet av de nya och ändrade specifika målen och de specifika mål som infördes som en del av STEP-förordningen. Kraven i artikel 6 i förordning (EU) 2021/1060 när det gäller klimatrelaterade investeringar kommer dock att fortsätta att gälla.

Halvtidsöversyn

- För att medlemsstaterna på ett effektivt sätt ska kunna utnyttja de nya prioriteringarna och flexibiliteten föreslås att de får lämna in sitt förslag till halvtidsöversyn senast två månader efter det att dessa lagstiftningsändringar har trätt i kraft.
- För att bidra till att påskynda genomförandet av Eruf och Sammanhållningsfonden skulle alla program som omfördelar minst 15 % av sina resurser till de nyligen införda specifika målen och STEP få förfinansiering i form av ett engångsbelopp på 4,5 % på grundval av sin ändrade programbudget (med undantag för Nuts 2-regioner som har gränser mot Ryssland, Belarus eller Ukraina, som får den högre förfinansieringen på 9,5 %). Den ytterligare förfinansieringen för ovannämnda nya prioriterade områden skulle tillkomma utöver detta.
- Dessutom förlängs slutdatumet för stödberättigande utgifter med ytterligare ett år för program inom Eruf och Sammanhållningsfonden för vilka minst 15 % av anslaget omfördelas till de nya prioriterade områdena.
- För att ge flexibilitet vid beräkningen av klimatbidrag kan det belopp som överstiger målet beaktas vid beräkningen av klimatbidraget för den andra fonden, om det klimatbidrag som avses i artikel 6.1 i förordning (EU) 2021/1060 överskrids för antingen Sammanhållningsfonden eller Eruf.

Följande ändringar syftar till att effektivisera genomförandet:

- Möjligheten för medlemsstaterna att omfördela resurser från Eruf till instrument för interregionala innovationsinvesteringar.
- Möjligheten att stödja verksamheter som bidrar till genomförandet av reformer.
- Den vederbörligen motiverade översynen av mål för outputindikatorer som en del av en ändring av FRO-programmet samtidigt som det säkerställs att sådana ändringar inte påverkar omställningen till klimatneutralitet och utfasningen av fossila bränslen.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 175, 177, 178 och 322,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande³,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Under de senaste åren har den geopolitiska dynamiken präglats av djup osäkerhet, vilket kräver en grundlig omprövning av unionens strategiska oberoende, resiliens och säkerhet, vid sidan av de utmaningar som följer av den gröna, sociala och tekniska omställningen. Dessa samtidiga omvandlingar visar på det akuta behovet av att överbrygga innovationsklyftan, påskynda insatserna för utfasning av fossila bränslen för att stärka den ekonomiska konkurrenskraften och minska det externa beroendet genom att diversifiera leveranskedjorna, öka inhemskt producerad grön energi och investera i kritiska sektorer.
- (2) Samhållningspolitiken är unionens viktigaste investeringsinstrument inom den fleråriga budgetramen och spelar en avgörande roll för att stödja dessa prioriteringar. Den driver på riktade investeringar som bidrar till ekonomisk, social och territoriell sammanhållning och hanterar även nya utmaningar.
- (3) Den rättsliga ramen för de sammanhållningspolitiska programmen föreskriver en halvtidsöversyn 2025. Det innebär en unik möjlighet att ändra inriktning programmen för att ta itu med nya utmaningar och möjligheter, att påskynda genomförandet och att göra dem mer effektiva för att hantera både gamla och nya unionsprioriteringar.
- (4) I konkurrenskraftskompassen, given för en ren industri och handlingsplanen för överkomliga energipriser lade kommissionen fram en konkret plan för hur Europa kan bli konkurrenskraftigt igen och säkra ett hållbart välstånd. Eruf och Sammanhållningsfonden stöder redan investeringar i klimatmål i enlighet med förordning (EU) 2021/1060. Medlemsstaterna bör dock öka sina ansträngningar för att

² EUT C , , s. .

³ EUT C , , s. .

säkerställa att utfasningen av fossila bränslen fungerar som en drivkraft för tillväxt för europeiska industrier och européernas välbefinnande, bland annat genom att öka stödet till ren teknik och omställningen till ren energi, investera i energinfrastrukturprojekt som kan säkerställa en riktig energiunion samt stödja utfasningen av fossila bränslen i produktionsprocesser och produkter.

- (5) Mot bakgrund av den unika geopolitiska instabiliteten och unionens behov av att garantera sitt eget försvar bör sammanhållningspolitiska medel snabbt mobiliseras för att direkt stödja investeringar i försvarsförmåga. Det är därför nödvändigt att skapa nya specifika mål för stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Sammanhållningsfonden, som båda inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1058⁴, för att finansiera industriell kapacitet inom försvarssektorn och möjliggöra investeringar i resilient försvarsinfrastruktur eller infrastruktur med dubbla användningsområden i syfte att främja militär rörlighet, i linje med dessa fonders tillämpningsområde. Industriell kapacitet för att främja försvarsförmåga bör avse teknisk utveckling och produktion av försvarsprodukter och andra produkter för försvarsändamål, enligt definitionen i artikel 2 i [utkastet till] rådets förordning [xxxx] om inrättande av instrumentet Säkerhetsaktion för Europa (Safe) genom förstärkning av europeisk försvarsindustri, särskilt sådana som avses i artikel 1 i den förordningen. Medlemsstaterna uppmanas att utnyttja den möjlighet som föreskrivs i den nuvarande rättsliga ramen att frivilligt överföra medel som tilldelats dem genom delad förvaltning till direkt förvaltade program med försvars- och säkerhetsmål. I detta sammanhang skulle överföringar till anslaget för militär rörlighet inom Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) säkerställa samordnade insatser längs de korridorer för militär rörlighet som lyfts fram i vitboken om försvar.
- (6) För att snabbt tillföra likviditet för att täcka de mest akuta behoven, särskilt när det gäller investeringar i förbättrad försvarsförmåga, bör det skapas ytterligare finansieringsmöjligheter. Det är särskilt nödvändigt att föreskriva ytterligare förfinansiering i form av en engångsutbetalning av 30 % av de belopp som planerats enligt de särskilda försvarsprioriteringarna inom respektive politiska mål för Eruf och Sammanhållningsfonden samt möjligheten att tillämpa en medfinansieringsgrad för unionen på upp till 100 %.
- (7) Eruf och Sammanhållningsfonden får redan, inom sina respektive tillämpningsområden, stödja investeringar som bidrar till målen för den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP), som syftar till att stärka Europas tekniska ledarskap. För att ytterligare främja investeringar från Eruf och Sammanhållningsfonden på dessa kritiska områden bör deras totala bidrag till dessa prioriteringar inte längre begränsas och medlemsstaternas möjlighet att få större förfinansiering för relaterade programändringar förlängas. Dessutom bör möjligheterna att finansiera produktiva investeringar som bidrar till STEP-målen i andra företag än små och medelstora företag utvidgas till att omfatta alla regioner. På samma sätt bör sådana investeringar också vara möjliga i regioner där de underlättar industriell anpassning i samband med digital omvandling, inbegripet digital kapacitet inom moln, AI och superdatorer, eller utfasning av fossila bränslen och cirkularitet i produktionsprocesser och produkter, såsom inom fordonsindustrin eller de energiintensiva industrierna. Dessutom bör möjligheten att låta sådana investeringar som bidrar till STEP-målen från Fonden för en rättvis omställning (FRO), inrättad

⁴

EUT L 231, 30.6.2021, s. 60.

genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1056⁵, finansiera produktiva investeringar i andra företag än små och medelstora företag, utvidgas till att omfatta alla investeringar, utan att det behövs någon gapanalys och oberoende av resultatet av en sådan analys.

- (8) För att öka energitryggheten, påskynda energiomställningen och ren mobilitet bör man komplettera investeringarna inom ramen för STEP och faciliteten för infrastruktur för alternativa bränslen med ett nytt specifikt mål för Eruf och Sammanhållningsfonden inom politiskt mål 2 för att främja sammanlänknings- och tillhörande överföringsinfrastruktur samt utbyggnad av laddningsinfrastruktur. För att påskynda investeringarna på dessa områden bör prioriteringarna för detta specifika mål omfattas av ytterligare förfinansiering i form av en engångsutbetalning på 30 % av de belopp som planeras inom ramen för dessa prioriteringar samt möjligheten att tillämpa en medfinansieringsgrad för unionen på upp till 100 %. De förvaltande myndigheterna bör sträva efter att uppbåda högsta möjliga belopp i privat finansiering, när så är relevant. Denna ökade investeringsinsats kommer att göra det möjligt för energiintensiva sektorer att få tillgång till stabilare och mer diversifierade energikällor på en mindre fragmenterad inre energimarknad, vilket kommer att stärka deras hållbarhet och konkurrenskraft. En utvidgning av Erufs stöd till projekt för minskade koldioxidutsläpp gör det dessutom möjligt för energiintensiva industrier att prioritera innovationer med stor genomslagskraft som är anpassade till EU:s klimatmål.
- (9) Viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse är resultatet av ett instrument för statligt stöd som kräver tväreuropsamarbete för innovativ teknik eller alleuropeisk infrastruktur. Dessa projekt stöder och främjar storskaliga gränsöverskridande projekt som anses vara avgörande för unionens ekonomiska tillväxt, innovation och konkurrenskraft. För att bidra till att påskynda utformningen av nya projekt och genomföra befintliga projekt bör stöd från Eruf för investeringar i projekt som ingår i ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse som godkänts av kommissionen i enlighet med artikel 107.3 b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och med kommissionens meddelande C(2021) 8481 tillåtas i alla regionkategorier. Dessutom bör insatser som bidrar till ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse som godkänts av kommissionen omfattas av förenklade urvalsförfaranden.
- (10) Bostäder till överkomlig kostnad är en annan utmaning som har blivit mer aktuell på grund av de stora pris- och hyresökningarna på senare år. För att uppmuntra medlemsstaterna och regionerna att fördubbla investeringarna från Eruf och Sammanhållningsfonden inom deras respektive tillämpningsområden när det gäller byggande och renovering av bostäder till överkomlig kostnad, inbegripet subventionerade bostäder, bör nya specifika mål skapas inom olika politiska mål för att ge flexibilitet i programplaneringen av bostadsinsatser inom de särskilda prioriteringarna. Sådana prioriteringar bör innebära en möjlighet att tillämpa en medfinansieringsgrad för unionen på upp till 100 % och dra nytta av ytterligare förfinansiering i form av en engångsutbetalning av 30 % av de planerade beloppen för att minska bördan på de offentliga budgetarna. Investeringar inom ramen för det nya europeiska Bauhaus bör till exempel fullt ut kunna utnyttja dessa nya möjligheter. Kostnader som när man tillfälligt behöver hyra alternativa bostäder för de boende under renoveringen kan också ge rätt till stöd inom ramen för sådana prioriteringar,

⁵ EUT L 231, 30.6.2021, s. 1.

liksom kostnader för reformer som rör bostäder, t.ex. förberedande arbete för att förbättra regleringen av bostadsmarknaden och tillståndsgivning på lokal nivå och kommunal nivå. Det är också lämpligt att klargöra FRO-stödet i detta sammanhang.

- (11) Vatten spelar en avgörande roll som en resurs för att trygga livsmedels-, energi- och ekonomisystemen. Det är också en viktig aspekt när det gäller att säkerställa klimatresiliens. Med tanke på de utmaningar som klimatförändringarna medför i fråga om vattenresurserna bör ytterligare investeringar i vattenresiliens uppmuntras. Det är brådskande att förbättra genomförandet av lagstiftningen om skydd av vatten och hav samt att förbättra vattneffektiviteten, ta itu med vattenbristen och att arbeta för ett vattenresilient Europa. För detta krävs betydande investeringar. Det är därför lämpligt att inkludera en hänvisning till säker tillgång till vatten, hållbar vattenförvaltning och vattenresiliens i det nya specifika målet inom politiskt mål 2 för att möjliggöra proaktiv, riskbaserad förvaltning och ökad beredskap. De särskilda prioriteringar som fastställs för det specifika målet bör också omfattas av ytterligare förfinansiering i form av en engångsutbetalning av 30 % av de planerade beloppen och möjligheten till en medfinansieringsgrad på upp till 100 % för att ge incitament till viktiga investeringar på det området.
- (12) För att öka investeringarnas effektivitet är det viktigt att tillåta betalning av kostnader i samband med genomförandet av reformer, även när sådana kostnader inte är direkt kopplade till genomförandet av investeringar.
- (13) För att göra det möjligt för medlemsstaterna att göra meningsfulla ändringar i programplaneringen i samband med halvtidsöversynen och inrikta resurserna på dessa nya strategiska unionsprioriteringar bör ytterligare begränsningar hävas. När det gäller kraven på tematisk koncentration är det lämpligt att tillåta medlemsstaterna att räkna med belopp som planerats för nya strategiska prioriteringar, inbegripet sådana som bidrar till STEP-målen, i de belopp som krävs för att säkerställa efterlevnad av kraven på tematisk koncentration. Detta bör åtföljas av viss flexibilitet när det gäller beräkningen av respektive klimatbidrag för Eruf och Sammanhållningsfonden i enlighet med artikel 6 i förordning (EU) 2021/1060, samtidigt som de övergripande kraven i den artikeln respekteras. För att påskynda den utfasning av fossila bränslen i industrin som är nödvändig för att uppnå unionens klimatmål är det dessutom nödvändigt att föreskriva en möjlighet att genom Eruf finansiera investeringar som syftar till att minska växthusgasutsläppen även från verksamheter som förtecknas i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG⁶, förutsatt att de har tilldelats en spetskompetensstämpel. På samma sätt bör man förenkla villkoren för finansieringen av sådana investeringar när det gäller FRO. För att säkerställa konsekvens i stödet mellan finansiering som beviljas inom ramen för direkt förvaltning och sådan som beviljas inom delad förvaltning bör dessutom insatser som redan har bedömts inom ramen för direkt förvaltade program och som har tilldelats en suveränitetsstämpel enligt definitionen i artikel 4.1 i förordning (EU) 2024/795 i en ansökningsomgång enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/856 av kommissionen inte omfattas av undantaget för fossila bränslen. Medlemsstaterna bör också ges möjlighet att bidra med medel från Eruf och Sammanhållningsfonden till

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

medlemsstatskomponenten i InvestEU-fonden⁷ för att utnyttja dem genom det finansieringsinstrument för InvestEU som anges i [artikel 10a i förordning (EU) 2021/523]. För att möjliggöra en omfattande omfördelning till de nya strategiska prioriteringarna i samband med halvtidsöversynen bör medlemsstaterna slutligen få ytterligare tid för att komplettera bedömningen av resultatet av halvtidsöversynen och inlämnandet av relaterade programändringar. Detta bör även gälla FRO-medel om de ingår i ett program tillsammans med medel från Eruf eller Sammanhållningsfonden.

- (14) För att påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen mer allmänt och tillföra den likviditet som krävs för att genomföra viktiga investeringar bör ytterligare förfinansiering i form av en engångsutbetalning för Eruf och Sammanhållningsfonden betalas ut för program både inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt och inom målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg), när omfördelningen berör en betydande del av det övergripande programmet. Andelen förfinansiering bör ökas ytterligare för vissa program inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt som omfattar en eller flera Nuts 2-regioner som gränsar till Ryssland, Belarus eller Ukraina, med tanke på de negativa effekterna på dessa regioner av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. För att ge incitament till en omfördelning till centrala prioriteringar i samband med halvtidsöversynen bör den ytterligare förfinansieringen endast vara tillgänglig om en viss tröskel för omfördelning av finansiella resurser till särskilda viktiga prioriteringar nås i detta sammanhang.
- (15) För att ta hänsyn till den tid som krävs för att omorientera investeringarna i samband med halvtidsöversynen och möjliggöra bästa möjliga användning av tillgängliga resurser bör dessutom tidsfristerna för utgifternas stödberättigande samt reglerna för tillbakadragande anpassas för program som omfördelar resurser till strategiska prioriteringar i samband med halvtidsöversynen. Det bör också vara möjligt att tillämpa en högsta medfinansieringsgrad på upp till 100 % för prioriteringar i program inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt som omfattar en eller flera Nuts 2-regioner som gränsar till Ryssland, Belarus eller Ukraina, med tanke på de negativa effekterna på dessa regioner av Rysslands anfallskrig mot Ukraina.
- (16) Halvtidsöversynen bör också användas för att stärka städernas avgörande roll när det gäller att uppnå många av unionens mål, genom att ge medlemsstaterna möjlighet att omfördela medel från Eruf för att stärka det europeiska stadsinitiativ som avses i artikel 12 i förordning (EU) 2021/1058. För att underlätta spridningen av viktiga innovativa åtgärder som identifierats inom ramen för Europeiska stadsinitiativet bör sådana åtgärder dessutom omfattas av ett förenklat urvalsförfarande för stöd inom ramen för de sammanhållningspolitiska programmen. Medlemsstaterna bör också ges möjlighet att omfördela Eruf-medel från sina program inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt till det interregionala instrument för innovationsinvesteringar som avses i artikel 13 i förordning (EU) 2021/1058 för att öka flexibiliteten i användningen av medel.
- (17) För att förenkla genomförandet och påskynda investeringarna är det lämpligt att göra ytterligare riktade ändringar av det regelverk som styr användningen av FRO. I synnerhet bör möjligheten till ett förenklat urvalsförfarande för insatser som har

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

tilldelats en spetskompetensstämpel utvidgas till att omfatta FRO. Dessutom bör begränsningarna för översynen av målen tas bort för att ge den flexibilitet som krävs i samband med ändrade genomförandeförhållanden.

- (18) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att omorientera investeringar till kritiska prioriteringar i samband med halvtidsöversynen samt att förenkla och påskynda genomförandet av politiken genom att ändra förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (19) Förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 bör därför ändras i enlighet med detta.
- (20) Med tanke på det är brådskande att möjliggöra avgörande investeringar, särskilt i försvarsförmåga, mot bakgrund av akuta geopolitiska utmaningar, bör denna förordning träda i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Förordning (EU) 2021/1058 ska ändras på följande sätt:

- 1. Artikel 3 ska ändras på följande sätt:
 - a) Punkt 1 ska ändras på följande sätt:
 - i) I led a ska följande led läggas till som led vii:
”vii) förbättra industriell kapacitet för att främja dubbla användningsområden och försvarsförmåga.”
 - ii) I led b ska led v ersättas med följande:
”v) främja säker tillgång till vatten, hållbar vattenförvaltning och vattenresiliens.”
 - iii) Följande led ska läggas till som leden xi och xii:
”xi) främja tillgång till bostäder till överkomlig kostnad och därmed sammanhängande reformer,
xii) främja sammanlänkningar av energinät och tillhörande överföringsinfrastruktur samt utbyggnad av laddningsinfrastruktur.”
 - iv) I led c ska följande led läggas till som led iii:
”iii) utveckla resiliten försvarsinfrastruktur eller infrastruktur med dubbla användningsområden för att främja militär rörlighet i unionen.”
 - v) I led d ska följande led läggas till som led vii:
”vii) främja tillgång till bostäder till överkomlig kostnad och därmed sammanhängande reformer.”
 - vi) I led e första stycket ska följande led läggas till som led iii:

”iii) främja integrerad territoriell utveckling genom tillgång till bostäder till överkomlig kostnad och utveckling av relaterade reformer i alla typer av territorier.”

vii) I punkt 1 ska följande stycke läggas till:

”Insatser som får stöd inom ramen för det specifika mål som anges i led c iii ska, när så är relevant, i första hand inriktas på en eller flera av EU:s fyra prioriterade korridorer för militär rörlighet som fastställts av medlemsstaterna i bilaga II till *Militära krav för militär rörlighet inom och utanför EU* som antogs av rådet den [18 mars 2025 med referens ST 6728/25 ADD1]. Insatser som stöds och som ingår i dessa korridorer ska uppfylla de infrastrukturkrav som fastställs i genomförandeakter på grundval av artikel 12.2 i förordning (EU) 2021/1153.”

b) I punkt 1a ska första och andra styckena ersättas med följande:

”Resurserna i det specifika mål som avses i punkt 1 a vi och b ix ska planeras enligt särskilda prioriteringar som motsvarar respektive politiska mål.

Kommissionen ska betala 30 % av anslaget till de prioriteringar som avses i beslutet om godkännande som en särskild förfinansiering i form av en engångsutbetalning utöver den årliga förfinansieringen för programmet enligt artikel 90.1 och 90.2 i förordning (EU) 2021/1060 eller artikel 51.2, 51.3 och 51.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1059*. Den särskilda förfinansieringen ska betalas ut under förutsättning att programändringen lämnas in till kommissionen senast den 31 december 2025. Den ska betalas ut inom 60 dagar från antagandet av kommissionens beslut om godkännande av programändringen.

* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1059 av den 24 juni 2021 om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och finansieringsinstrument för yttre åtgärder (EUT L 231, 30.6.2021, s. 94, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>).”

c) Följande punkt ska införas som punkt 1c:

”1c. Resurserna i de specifika mål som avses i punkt 1 a vii, b v, b xi, b xii, c iii, d vii och e iii ska planeras enligt särskilda prioriteringar som motsvarar respektive politiska mål.

Kommissionen ska betala ut 30 % av anslaget till dessa prioriteringar, i enlighet med vad som fastställts i beslutet om godkännande av programändringen som en särskild förfinansiering i form av en engångsutbetalning utöver den årliga förfinansieringen för programmet enligt artikel 90.1 och 90.2 i förordning (EU) 2021/1060. Den särskilda förfinansieringen ska betalas ut under förutsättning att programändringen lämnas in till kommissionen senast den 31 december 2025. Den ska betalas ut inom 60 dagar från antagandet av kommissionens beslut om godkännande av programändringen.

I enlighet med artikel 90.5 i förordning (EU) 2021/1060 ska det belopp som betalats ut som särskild förfinansiering räknas av från kommissionens räkenskaper senast under det sista räkenskapsåret.

I enlighet med artikel 90.6 i förordning (EU) 2021/1060 gäller att om den särskilda förfinansieringen genererar ränta ska denna användas för det berörda programmet på samma sätt som Eruf och tas med i redovisningen för det sista räkenskapsåret.

I enlighet med artikel 97.1 i förordning (EU) 2021/1060 får särskild förfinansiering inte hållas inne.

I enlighet med artikel 105.1 i förordning (EU) 2021/1060 ska den förfinansiering som beaktas vid beräkningen av belopp som ska dras tillbaka inbegripa utbetald särskild förfinansiering.

Genom undantag från artikel 112 i förordning (EU) 2021/1060 ska den maximala medfinansieringsgraden för särskilda prioriteringar som fastställts för stöd till de specifika mål som avses i punkt 1 a vii, b v, b xi, b xii, c iii, d vii och e iii i den här artikeln vara 100 %.”

d) Punkt 3 ska ersättas med följande:

”3. Sammanhållningsfonden ska stödja de politiska målen 2 och 3, inbegripet de specifika mål som anges i punkt 1 b x, b xi, b xii och c iii i den här artikeln, i den mån det är i linje med tillämpningsområdet för stödet enligt artiklarna 6 och 7.”

e) I punkt 4 första stycket ska följande led läggas till som led d:

”d) bidrar till genomförandet av reformer.”

2. I artikel 4 ska punkt 10 ersättas med följande:

”10. Kraven på tematisk koncentration i punkt 6 i den här artikeln ska vara uppfyllda under hela programperioden, även när Eruf-anslag överförs mellan prioriteringar i ett program eller mellan program samt vid halvtidsöversynen i enlighet med artikel 18 i förordning (EU) 2021/1060. Om en medlemsstat lämnar in en begäran om ändring av ett program i enlighet med artikel 24 i förordning (EU) 2021/1060 får belopp som planerats för de specifika mål som avses i punkt 1 a vi och b ix i den här artikeln samt för de specifika mål som avses i punkt 1 a vii, b v, b xi, b xii, c iii, d vii och e iii i den här artikeln räknas in i antingen de belopp som krävs för politiskt mål 1 eller politiskt mål 2 eller delas mellan dessa två.”

3. Artikel 5 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 2 ska ändras på följande sätt:

i) Första stycket ska ändras på följande sätt:

1. Led e ska ersättas med följande:

”e) om de bidrar till de specifika mål som sorterar under politiskt mål 1 i artikel 3.1 a vi och a vii i denna förordning eller till de specifika mål som sorterar under politiskt mål 2 i artikel 3.1 b ix i denna förordning,”

2. Följande led ska läggas till som led f:

”f) om de bidrar till ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse som godkänts av kommissionen i enlighet med artikel 107.3 b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och med kommissionens meddelande C(2021) 8481, samtidigt som de fortsätter att fokusera på små och medelstora företag,”

3. Följande led ska läggas till som led g:

”g) om de underlättar industriell anpassning kopplad till utfasningen av fossila bränslen i produktionsprocesser och produkter.”

ii) Andra stycket ska utgå.

b) Följande punkter ska läggas till som punkterna 10 och 11:

”10. Utöver de möjligheter som anges i artikel 14 i förordning (EU) 2021/1060 får medlemsstaterna, med de berörda förvaltande myndigheternas samtycke, tilldela medel från Eruf och Sammanhållningsfonden till medlemsstatskomponenten i InvestEU-fonden för att utnyttja dem genom finansieringsinstrumentet InvestEU som ska fastställas i [artikel 10a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523]*. Sådana bidrag ska omfattas av förfarandena i artikel 14 i förordning (EU) 2021/1060 och beaktas vid beräkningen av de tak som fastställs i den artikeln. Medel som genereras av eller kan härledas från de belopp som anslagits till InvestEU:s finansieringsinstrument i enlighet med artikel 14 i förordning (EU) 2021/1060 ska göras tillgängliga för medlemsstaten i enlighet med överenskommelsen om medverkan och ska användas för stöd inom samma mål i form av finansieringsinstrument eller budgetgarantier.

11. Utöver de möjligheter som anges i artikel 73.4 i förordning (EU) 2021/1060 får den förvaltande myndigheten, för projekt som direkt deltar i ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse som godkänts av kommissionen i enlighet med artikel 107.3 b i EUF-fördraget och med meddelande C(2021) 8481, besluta att bevilja stöd direkt från Eruf, förutsatt att insatserna uppfyller kraven i artikel 73.2 a, b och g i förordning (EU) 2021/1060.

* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).”

4. Artikel 7.1 ska ändras på följande sätt:

a) Led b ska ändras på följande sätt:

”b) Investeringar för att minska växthusgasutsläpp från verksamheter som förtecknas i bilaga I till direktiv 2003/87/EG, utom sådana som har tilldelats en spetskompetensstämpel enligt definitionen i artikel 2.45 i förordning (EU) 2021/1060.”

b) I led h ska följande led läggas till som led iv:

”iv) investeringar i insatser som tilldelats en suveränitetsstämpel enligt artikel 4.1 i förordning (EU) 2024/795 i en ansökningsomgång enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/856.”

5. Följande artikel ska införas som artikel 7a:

”Artikel 7a Särskilda bestämmelser kopplade till halvtidsöversynen och tillhörande flexibilitet

1. Kommissionen ska under 2026 betala ut 4,5 % av det totala stödet från Eruf och Sammanhållningsfonden enligt beslutet om godkännande av programändringen som ytterligare förfinansiering i form av en engångsutbetalning. Andelen förfinansiering i

form av engångsbelopp ska ökas till 9,5 % för program inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt som omfattar en eller flera Nuts 2-regioner som gränsar till Ryssland, Belarus eller Ukraina, förutsatt att programmet inte täcker medlemsstatens hela territorium. Om det i en medlemsstat finns Nuts 2-regioner som gränsar till Ryssland, Belarus eller Ukraina och som uteslutande ingår i program som omfattar hela den medlemsstatens territorium, ska den ökade förfinansiering som anges i denna punkt tillämpas på dessa program.

Den ytterligare förfinansiering som avses i första stycket i denna punkt ska endast tillämpas om omfördelningar i samband med halvtidsöversynen av minst 15 % av programmets finansiella medel till en eller flera särskilda prioriteringar som fastställts för de specifika mål som avses i artikel 3.1 a vi, a vii, b v, b ix, b xi, b xii, c iii, d vii och e iii i denna förordning har godkänts, förutsatt att programändringen lämnas in senast den 31 december 2025.

Den förfinansiering som en medlemsstat har rätt till efter programändringar till följd av omfördelning till de prioriteringar som avses i andra stycket ska räknas som utbetalningar som gjorts under 2025 vid beräkningen av de belopp som ska dras tillbaka i enlighet med artikel 105 i förordning (EU) 2021/1060, förutsatt att begäran om programändring lämnades in 2025.

2. Genom undantag från artikel 63.2 och artikel 105.2 i förordning (EU) 2021/1060 ska tidsfristen för utgifternas stödberättigande, ersättning av kostnader samt tillbakadragande vara den 31 december 2030. Undantaget ska endast tillämpas när programändringar som innebär en omfördelning i samband med halvtidsöversynen av minst 15 % av programmets finansiella medel till en eller flera särskilda prioriteringar som fastställts för de specifika mål som avses i artikel 3.1 a vi, a vii, b v, b ix, b xi, b xii, c iii, d vii och e iii i den här förordningen har godkänts.

3. Medlemsstaterna får i ansökningar om programändringar i enlighet med artikel 24 i förordning (EU) 2021/1060 begära en omfördelning av Eruf-medel som planerats inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt till Europeiska stadsinitiativet och till de instrument för interregionala innovationsinvesteringar som avses i artikel 12 respektive artikel 13 i den här förordningen. Omfördelade medel ska användas till förmån för den berörda medlemsstaten. Sådana omfördelningar ska inte anses utgöra överföringar i den mening som avses i artikel 26 i förordning (EU) 2021/1060.

4. Genom undantag från artikel 112 i förordning (EU) 2021/1060 ska den maximala medfinansieringsgraden för prioriteringar i program inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt som omfattar en eller flera Nuts 2-regioner som gränsar till Ryssland, Belarus eller Ukraina vara 100 %. Den högre medfinansieringsgraden ska inte tillämpas på program som omfattar hela den berörda medlemsstatens territorium, såvida inte dessa regioner endast ingår i program som omfattar hela den medlemsstatens territorium. Undantaget ska endast tillämpas om omfördelningar i samband med halvtidsöversynen av minst 15 % av programmets finansiella medel till en eller flera särskilda prioriteringar som fastställts för de specifika mål som avses i artikel 3.1 a vi, a vii, b v, b ix, b xi, b xii, c iii, d vii och e iii i den här förordningen har godkänts, förutsatt att programändringen lämnas in senast den 31 december 2025.

5. Utöver bedömningen för varje program av resultatet av den halvtidsöversyn som ska lämnas in i enlighet med artikel 18.2 i förordning (EU) 2021/1060 får medlemsstaterna på nytt lämna in en kompletterande bedömning och tillhörande ansökningar om programändringar, med beaktande av de specifika mål som införs genom förordning (EU) XXXX/XXXX [den här förordningen], inom två månader

efter ikraftträdandet av förordning (EU) XXXX/XXXX [den här förordningen]. Tidsfristerna i artikel 18.3 i förordning (EU) 2021/1060 ska tillämpas.

6. Om det klimatbidrag som avses i artikel 6.1 i förordning (EU) 2021/1060 för Sammanhållningsfonden skulle överstiga målet på 37 % av dess totala tilldelning, får det belopp som överstiger det målet beaktas vid beräkningen av Erufs klimatbidrag i syfte att uppnå målet på 30 % av dess totala tilldelning. De belopp som överskrider Erufs klimatbidragsmål på 30 % av dess totala tilldelning får beaktas vid beräkningen av Sammanhållningsfondens klimatbidrag.”

6. I artikel 12 ska följande punkt läggas till som punkt 4:

”4. Innovativa åtgärder som har bedömts i en ansökningsomgång inom ramen för Europeiska stadsinitiativet och som uppfyller minimikraven för kvalitet i den ansökningsomgången och som inte kan finansieras inom ramen för ansökningsomgången på grund av budgetbegränsningar kan tilldelas en spetskompetensstämpel av kommissionen.

När det gäller spetskompetensstämpeln anses Europeiska stadsinitiativet vara en annan unionskälla som skiljer sig från de program som genomförs och utarbetas i enlighet med artikel 7 i förordning (EU) 2021/1060.”

7. I bilaga I ska tabell 1 ändras på följande sätt:

- a) I politiskt mål 1 ska följande rad läggas till:

		RCO som förtecknas för specifika mål i och iii	RCR som förtecknas för specifika mål i och iii”
	”vii) förbättra industriell kapacitet för att främja dubbla användningsområden och försvarsförmåga	RCO 128 – Stödda företag främst kopplade till främjande av dubbla användningsområden och försvarsförmåga (RearmEU) – företag	

- b) I politiskt mål 2 ska raden för specifikt mål v ersättas med följande:

		RCO 30 – Längd på nya eller uppgraderade vattenledningar inom den allmänna vattenförsörjningens distributionssystem – km	RCR 41 – Antal människor som är anslutna till förbättrad allmän vattenförsörjning – personer
	”v) främja säker tillgång till vatten, hållbar vattenförvaltning och vattenresiliens	RCO 31 – Längd på nya eller uppgraderade	RCR 42 – Antal människor som åtminstone är anslutna till sekundär allmän

		vattenledningar för det allmänna nätet för uppsamling av avloppsvatten – km RCO 32 – Ny eller uppgraderad kapacitet för avloppsvattenrening – personekvivalent	avloppsrening – personer RCR 43 – Vattenförluster inom distributionssystem för den allmänna vattenförsörjningen – kubikmeter/år”
--	--	---	---

c) I politiskt mål 2 ska följande rader läggas till:

	”xi) främja tillgång till bostäder till överkomlig kostnad och därmed sammanhängande reformer	RCO 18 – Bostäder till överkomlig kostnad med förbättrad energiprestanda – bostäder RCO 65 – Kapacitet hos nya eller moderniserade överkomliga och subventionerade bostäder – personer RCO 130 – Reformers som rör överkomliga och subventionerade bostäder – antal	RCR 26 – Årlig förbrukning av primärenergi (fördelad på bostäder till överkomlig kostnad, offentliga byggnader, företag, övriga) – MWh/år RCR 29 – Uppskattade växthusgasutsläpp – ton koldioxidekvivalenter/år RCO 67 – Användare av nya eller moderniserade överkomliga och subventionerade bostäder – personer/år
	xii) främja sammanlänknings- och energinät och tillhörande överföringsinfrastruktur samt utbyggnad av laddningsinfrastruktur	RCO 59 – Alternativ bränsleinfrastruktur (påfyllnings- och laddningspunkter) RCO 131 – Ledningar och sammanlänknings- och energinät för energinät – nybyggda eller förbättrade”	

d) För politiskt mål 3 ska följande rad läggas till:

	”iii) utveckla resilient	RCO som	RCR som
--	--------------------------	---------	---------

	försvarsinfrastruktur eller infrastruktur med dubbla användningsområden för att främja militär rörlighet i unionen	förtecknas för specifika mål i och ii RCO 129 – Infrastruktur som är anpassad till kraven för militär rörlighet	förtecknas för specifika mål i och ii”
--	--	--	--

e) För politiskt mål 4 ska följande rad läggas till:

	”vii) främja tillgång till bostäder till överkomlig kostnad och därmed sammanhängande reformer	RCO 18 – Bostäder med förbättrad energiprestanda – bostäder RCO 65 – Kapacitet hos nya eller moderniserade överkomliga och subventionerade bostäder – personer RCO 130 – Reformers som rör överkomliga och subventionerade bostäder – antal	RCR 26 – Årlig förbrukning av primärenergi (fördelad på bostäder till överkomlig kostnad, offentliga byggnader, företag, övriga) – MWh/år RCR 29 – Uppskattade växthusgasutsläpp – ton koldioxidekvivalenter/år RCO 67 – Användare av nya eller moderniserade överkomliga och subventionerade bostäder – personer/år”
--	--	---	---

f) För politiskt mål 5 ska följande rad läggas till:

	”iii) främja integrerad territoriell utveckling genom tillgång till bostäder till överkomlig kostnad och utveckling av relaterade reformer i alla typer av territorier	RCO 18 – Bostäder med förbättrad energiprestanda – bostäder RCO 65 – Kapacitet hos nya eller moderniserade överkomliga och subventionerade	RCR 26 – Årlig förbrukning av primärenergi (fördelad på bostäder till överkomlig kostnad, offentliga byggnader, företag, övriga) – MWh/år RCR 29 – Uppskattade växthusgasutsläpp – ton koldioxidekvivalenter/år RCO 67 – Användare
--	--	---	--

		bostäder – personer RCO 130 – Reformer som rör överkomliga och subventionerade bostäder – antal	av nya eller moderniserade överkomliga och subventionerade bostäder – personer/år”
--	--	--	--

Artikel 2

Förordning (EU) 2021/1056 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 8.2 ska ändras på följande sätt:
 - a) I första stycket ska följande led läggas till som led p:

”p) främja tillgång till bostäder till överkomlig kostnad och därmed sammanhängande reformer.”
 - b) Fjärde stycket ska ersättas med följande:

”FRO kan även stödja produktiva investeringar i andra företag än små och medelstora företag, med bibehållet fokus på små och medelstora företag, oberoende av om det gjorts någon gapanalys i enlighet med artikel 11.2 h i denna förordning och oberoende av resultatet av en sådan analys. Sådana investeringar är endast stödberättigande om de inte leder till omlokalisering enligt definitionen i artikel 2.27 i förordning (EU) 2021/1060. Tillhandahållandet av sådant stöd ska inte kräva en revidering av den territoriella planen för en rättvis omställning om den revideringen enbart skulle vara kopplad till gapanalysen. Läringsutbildningar och arbetstillfällen, utbildning eller fortbildning för nya färdigheter ska beaktas i urvalsprocessen.”
 - c) Följande stycke ska läggas till:

”För insatser som tilldelats en spetskompetensstämpel enligt artikel 2.45 i förordning (EU) 2021/1060 och för projekt som direkt deltar i ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse som godkänts av kommissionen i enlighet med artikel 107.3 b i EUF-fördraget och med meddelande C(2021) 848 får den förvaltande myndigheten besluta att bevilja stöd direkt från FRO, förutsatt att insatserna bidrar till det specifika målet i artikel 2 i den här förordningen och att de bidrar till genomförandet av de territoriella planerna för en rättvis omställning.”
2. I artikel 9 ska led d ersättas med följande:

”d) investeringar som rör produktion, bearbetning, transport, distribution, lagring eller förbränning av fossila bränslen, med undantag för investeringar i insatser som tilldelats en suveränitetsstämpel enligt artikel 4.1 i förordning (EU) 2024/795 i en ansökningsomgång enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/856.”
3. I artikel 10 ska följande punkt läggas till:

”4. Om FRO-medlen öronmärks som prioriteringar i ett program där det även ingår medel från Eruf eller Sammanhållningsfonden, utöver bedömningen för varje

program av resultatet av den halvtidsöversyn som ska lämnas in i enlighet med artikel 18.2 i förordning (EU) 2021/1060, får medlemsstaterna på nytt lämna in en kompletterande bedömning och tillhörande ansökningar om programändringar, med beaktande av de specifika mål som införs genom förordning (EU) XXXX/XXXX [den här förordningen], inom två månader efter ikraftträdandet av förordning (EU) XXXX/XXXX [den här förordningen]. Tidsfristerna i artikel 18.3 i förordning (EU) 2021/1060 ska tillämpas.

Om ett sådant program omfattas av en förlängd tidsfrist för utgifternas stödberättigande, ersättning av kostnader samt tillbakadragande i enlighet med artikel 7a i förordning (EU) 2021/1058 ska en sådan förlängning även gälla FRO-medlen.”

4. I artikel 11.2 ska led i ersättas med följande:

”i) I de fall stöd ska ges till investeringar för att minska växthusgasutsläppen från verksamheter som förtecknas i bilaga I till direktiv 2003/87/EG, en förteckning över sådana insatser som ska få stöd och belägg för att de bidrar till en omställning till en klimatneutral ekonomi och leder till en minskning av växthusgasutsläppen, så att dessa hamnar lägre än de relevanta riktmärken som fastställts för gratis tilldelning i enlighet med direktiv 2003/87/EG, under förutsättning att insatserna är nödvändiga för att skydda ett stort antal arbetstillfällen.”

5. I artikel 12.2 ska tredje meningen utgå.

Artikel 3

Denna förordning träder i kraft [dagen] efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

FINANSIERINGSÖVERSIKT OCH DIGITAL ÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

1.	GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET	3
1.1	Förslaget eller initiativets titel	3
1.2	Berörda politikområden	3
1.3	Mål	3
1.3.1	Allmänt/allmänna mål.....	3
1.3.2	Specifikt/specifika mål.....	3
1.3.3	Verkan eller resultat som förväntas.....	3
1.3.4	Prestationsindikatorer.....	3
1.4	Förslaget eller initiativet avser	4
1.5	Grunder för förslaget eller initiativet	4
1.5.1	Krav som ska uppfyllas på kort eller lång sikt, inbegripet en detaljerad tidsplan för genomförandet av initiativet	4
1.5.2	Mervärdet av en åtgärd på EU-nivå (som kan följa av flera faktorer, t.ex. samordningsfördelar, rättssäkerhet, ökad effektivitet eller komplementaritet). Med ”mervärdet av en åtgärd på EU-nivå” i detta avsnitt avses det värde en åtgärd från unionens sida tillför utöver det värde som annars skulle ha skapats av enbart medlemsstaterna.	4
1.5.3	Erfarenheter från tidigare liknande åtgärder	4
1.5.4	Förenlighet med den fleråriga budgetramen och eventuella synergieffekter med andra relevanta instrument	5
1.5.5	Bedömning av de olika finansieringsalternativ som finns att tillgå, inbegripet möjligheter till omfördelning	5
1.6	Förslaget eller initiativets varaktighet och budgetkonsekvenser	6
1.7	Planerad(e) genomförandemetod(er)	6
2.	FÖRVALTNING	8
2.1	Regler om uppföljning och rapportering.....	8
2.2	Förvaltnings- och kontrollsystem.....	8
2.2.1	Motivering av den budgetgenomförandemetod, de finansieringsmekanismer, de betalningsvillkor och den kontrollstrategi som föreslås	8
2.2.2	Uppgifter om identifierade risker och om det eller de interna kontrollsystem som inrättats för att begränsa riskerna	8
2.2.3	Beräkning och motivering av kontrollernas kostnadseffektivitet (dvs. förhållandet mellan kostnaden för kontrollerna och värdet av de medel som förvaltas) och en bedömning av den förväntade risken för fel (vid betalning och vid avslutande).....	8
2.3	Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oriktigheter	9
3.	FÖRSLAGETS ELLER INITIATIVETS BERÄKNADE BUDGETKONSEKVENSER.....	10
3.1	Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och utgiftsposter i den årliga budgeten	10

3.2	Förslagets beräknade budgetkonsekvenser för anslagen.....	12
3.2.1	Sammanfattning av beräknad inverkan på driftsanslagen.....	12
3.2.1.1	Anslag i den antagna budgeten	12
3.2.1.2	Anslag från externa inkomster avsatta för särskilda ändamål.....	17
3.2.2	Beräknad output som finansieras med driftsanslag.....	22
3.2.3	Sammanfattning av beräknad inverkan på de administrativa anslagen	24
3.2.3.1	Anslag i den antagna budgeten.....	24
3.2.3.2	Anslag från externa inkomster avsatta för särskilda ändamål.....	24
3.2.3.3	Totala anslag	24
3.2.4	Beräknat personalbehov	25
3.2.4.1	Finansierat med den antagna budgeten	25
3.2.4.2	Finansierat med externa inkomster avsatta för särskilda ändamål.....	26
3.2.4.3	Totalt personalbehov	26
3.2.5	Översikt över beräknad inverkan på it-relaterade investeringar	28
3.2.6	Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen.....	28
3.2.7	Bidrag från tredje part	28
3.3	Beräknad inverkan på inkomsterna	29
4.	DIGITALA INSLAG	29
4.1	Krav med digital relevans	30
4.2	Data	30
4.3	Digitala lösningar	31
4.4	Interoperabilitetsbedömning	31
4.5	Åtgärder till stöd för digitalt genomförande	32

1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

1.1 Förslaget eller initiativets titel

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om ändring av förordning (EG) 2021/1056 och förordning 2021/1058 [...]

1.2 Berörda politikområden

Sammanhållningspolitiken: Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Sammanhållningsfonden och Fonden för en rättvis omställning (FRO)

1.3 Mål

1.3.1 Allmänt/allmänna mål

De sammanhållningspolitiska fonderna och FRO tillhandahåller finansiering till stöd för en harmonisk utveckling av EU genom åtgärder som leder till att den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen stärks.

Till stöd för detta övergripande mål bidrar fonderna också till att främja viktiga politiska mål, bland annat att stärka EU:s övergripande konkurrenskraft och strategiska oberoende, och att ta itu med utmaningar och möjligheter i samband med den gröna, digitala och sociala omställningen.

1.3.2 Specifikt/specifika mål

Specifikt mål nr 1

Påskynda genomförandet av sammanhållningspolitiska program 2021–2027 genom att öka flexibiliteten och införa förenklingar i användningen av medel från sammanhållningspolitiken.

Specifikt mål nr 2

Ge stöd från de sammanhållningspolitiska fonderna inom ramen för programmen 2021–2027 till försvarsrelaterade investeringar som en kortsiktig reaktion på den senaste tidens geopolitiska händelser genom att ge medlemsstaterna ytterligare möjligheter att öka investeringarna i försvarssektorn och förbättra produktionskapaciteten och den resilienta infrastrukturen med dubbla användningsområden.

Betona vikten av att hantera bostadskrisen genom att skapa incitament i regelverket för 2021–2027 för investeringar i bostäder till överkomlig kostnad.

Betona den strategiska betydelsen av säker tillgång till vatten samt hållbar och resilient vattenförvaltning genom att skapa incitament i regelverket för 2021–2027 för investeringar i relevanta projekt.

Ta itu med särskilda territoriella utmaningar för de regioner som gränsar till Ukraina, Ryssland och Belarus.

1.3.3 Verkan eller resultat som förväntas

Beskriv den verkan som förslaget eller initiativet förväntas få på de mottagare eller den del av befolkningen som berörs.

Specifikt mål nr 1

Maximera användningen av de medel som anslagits till Eruf och Sammanhållningsfonden inom ramen för den fleråriga budgetramen 2021–2027 och de medel som anslagits till Fonden för en rättvis omställning inom ramen för den fleråriga budgetramen 2021–2027 och återhämtningsinstrumentet för de politiska mål som fastställs i förordningarna.

Specifikt mål nr 2

Öka produktionskapaciteten för företag inom försvarssektorn och anpassa kritisk rörlighetsinfrastruktur till framväxande försvarsutmaningar för kritisk rörlighetsinfrastruktur.

Öka stödet för att ta itu med de särskilda utmaningarna i regioner som gränsar till Ryssland, Belarus och Ukraina.

Öka de investeringar som stöder EU:s konkurrenskraft.

Öka investeringarna i bygg- och renoveringsprojekt i bostäder till överkomlig kostnad.

Öka investeringarna i projekt som ökar EU:s vattenresiliens och förbättrar en hållbar vattenförvaltning.

1.3.4 Prestationsindikatorer

Ange indikatorer för övervakning av framsteg och resultat.

Specifikt mål nr 1

Finansiella uppgifter om belopp i samband med insatser som valts ut och genomförts av medlemsstaterna och om utbetalningar från EU:s budget till medlemsstaterna.

Specifikt mål nr 2

Gemensam outputindikator 128 – Antal företag som fått stöd, främst för att främja försvarsförmågan (ReArm Europe) – antal företag

Gemensam outputindikator 129 – Antal väg- och järnvägsbroar som byggts eller uppgraderats för dubbla användningsområden

Gemensam outputindikator 65 – Kapacitet hos nya eller moderniserade subventionerade bostäder – antal personer

Gemensam resultatindikator 43 – Vattenförluster inom distributionssystem för den allmänna vattenförsörjningen – kubikmeter per år

1.4 Förslaget eller initiativet avser

☐ en ny åtgärd

☒ en ny åtgärd som bygger på ett pilotprojekt eller en förberedande åtgärd⁸

☐ en förlängning av en befintlig åtgärd

⁸ I den mening som avses i artikel 58.2 a eller b i budgetförordningen.

☐ en sammanslagning eller omdirigering av en eller flera åtgärder mot en annan/en ny åtgärd

1.5 Grunder för förslaget eller initiativet

1.5.1 *Krav som ska uppfyllas på kort eller lång sikt, inbegripet en detaljerad tidsplan för genomförandet av initiativet*

Den senaste tidens ekonomiska och geopolitiska händelser har aktualiserat viktiga prioriteringar som kräver betydande investeringar. Sammanhållningspolitiken utgör en stark ram för sådana investeringar, och de specifika investeringar som omfattas av denna ändring är redan i stor utsträckning möjliga enligt den nuvarande rättsliga ramen för fonderna. De är därför redan i linje med det övergripande målet att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen. Investeringstakten och investeringsvolymen måste dock öka. Den pågående halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska programmen för 2021–2027 ger en avgörande möjlighet att bedöma hur dessa program kan bidra till att uppnå de politiska målen. Den aktuella ändringen skapar därför incitament och flexibilitet för att göra det möjligt för medlemsstaterna att med hjälp av medel från den fleråriga budgetramen lägga större fokus på dessa prioriteringar inom en relativt kort tidsram.

1.5.2 *Mervärdet av en åtgärd på EU-nivå (som kan följa av flera faktorer, t.ex. samordningsfördelar, rättssäkerhet, ökad effektivitet eller komplementaritet). Med ”mervärdet av en åtgärd på EU-nivå” i detta avsnitt avses det värde en åtgärd från unionens sida tillför utöver det värde som annars skulle ha skapats av enbart medlemsstaterna.*

Övergripande:

Syftet med ändringen är att göra det möjligt för medlemsstaterna att styra nödvändig sammanhållningspolitisk finansiering till investeringar inom prioriterade politikområden och att upprätthålla och stärka EU:s ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning.

Specifikt mål nr 1

Sammanhållningspolitisk finansiering är avgörande för ekonomisk stabilitet, rättvisa och integration i EU. Den spelar en viktig roll för att minska regionala skillnader och säkerställa en balanserad utveckling i alla medlemsstater. Den säkerställer att alla regioner har resurser för att växa, förnya sig och anpassa sig till framtida utmaningar samtidigt som solidaritet i hela EU främjas. Att upprätthålla och påskynda flödet av medel till medlemsstaterna från EU:s budget är avgörande för att säkerställa den nödvändiga nivån på den offentliga finansieringen i medlemsstaterna och för att uppnå de sammanhållningsmål som fastställs i fördraget.

Specifikt mål nr 2

Försvär: I Versaillesförklaringen från mars 2022 samt i meddelandena JOIN(2022) 24 och COM(2022) 60 angavs redan att EU måste öka sin egen beredskap, förmåga och resiliens för att bättre skydda sina medborgare. Den snabbt föränderliga geopolitiska situationen under de senaste månaderna har understrukt behovet av att öka insatserna. I Europeiska rådets slutsatser av den 6 mars 2025 betonas att ”Europa måste bli mer suveränt, ta större ansvar för sitt eget försvar och bli bättre rustat att agera och möta omedelbara och framtida utmaningar och hot på egen hand genom en 360-gradersstrategi”. I detta syfte kommer EU att påskynda mobiliseringen av nödvändiga instrument och nödvändig finansiering. Europeiska

rådet uppmanar kommissionen att föreslå ytterligare finansieringskällor för försvaret på EU-nivå, bland annat genom ytterligare möjligheter och incitament som erbjuds alla medlemsstater, på grundval av principerna om objektivitet, icke-diskriminering och likabehandling av medlemsstaterna, vid användningen av deras nuvarande anslag inom ramen för relevanta EU-finansieringsprogram, och att snabbt lägga fram relevanta förslag.

Konkurrenskraft: Att stärka konkurrenskraften och resiliensen i strategiska sektorer och minska den europeiska ekonomins beroenden med hjälp av den gröna och den digitala omställningen har varit EU:s kompass de senaste åren. STEP-förordningen har redan medfört ökade möjligheter att stödja strategisk teknik och kritiska sektorer genom att använda sammanhållningsfonderna. Förslaget ger ytterligare drivkraft att använda EU:s samlade styrka för att investera i områden som är viktiga för EU:s framtida konkurrenskraft.

Bostäder till överkomlig kostnad: Den senaste tidens levnadskostnadskris har förvärrat ett långvarigt problem med bostäder till överkomlig kostnad i EU. Den allmänna trenden kan observeras i alla medlemsstater och de politiska riktlinjerna erkänner att detta sätter press på sammanhållningen. Därför har en arbetsgrupp inrättats inom kommissionen och Europaparlamentet har inrättat ett särskild bostadsutskott. I väntan på, och i linje med det allmänna målet för EU-planen för bostäder till överkomlig kostnad, ger halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska programmen en möjlighet att betona vikten av vattenresiliens och att skapa incitament som skulle göra det möjligt för medlemsstaterna att rikta delar av sina sammanhållningspolitiska anslag till åtgärder som stöder bostäder till överkomlig kostnad.

Elsammanlänknings- och tillhörande överföringsinfrastruktur samt laddningsinfrastruktur: Att öka energitryggheten och energiintegrationen, minska beroendet av fossila bränslen och stärka energiberoendet är avgörande för att EU ska kunna stödja ett hållbart och resilient energisystem. Sammanhållningspolitiken investerar redan i utvecklingen av smarta energisystem och i utbyggnaden av laddningsinfrastruktur som stöder elektromobilitet.

För att påskynda investeringssatsningarna på detta område och uppnå en större gränsöverskridande energiintegration är det dock viktigt att tillhandahålla särskilda incitament för främjande av elsammanlänknings- och tillhörande överföringsinfrastruktur samt utbyggnad av laddningsinfrastruktur som stöder elektromobilitet.

Tillgång till vatten- och vattenförvaltning: EU har en omfattande rättslig ram för att skydda och förvalta vattenresurser på ett hållbart sätt. Strukturell misskötsel av vatten har dock lett till att vattenresurser och vattenrelaterade ekosystem fortsätter att förstöras och förorenas. Detta gäller även kust- och havsekosystem. Under de senaste fem åren har översvämningar, långvarig torka och vattenbrist påverkat allt fler områden i EU, och situationen förvärras av klimatförändringar, föroreningar och förlust av biologisk mångfald. Utmaningarna på vattenområdet är av gräns- och sektorsöverskridande karaktär och har betydelse för genomförandet av EU:s politik och lagstiftning på olika områden. Detta utgör en tydlig grund för en europeisk strategi för vattenresiliens. I väntan på strategin ger halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska programmen en möjlighet att styra den nödvändiga finansieringen till projekt som handlar om säker tillgång till vatten, hållbar vattenförvaltning och vattenresiliens.

1.5.3 *Erfarenheter från tidigare liknande åtgärder*

De senaste ändringarna av förordningarna för 2014–2020 och 2021–2027 i samband med covid-19-krisen, Rysslands militära angrepp mot Ukraina, energikrisen och konkurrenskraften (STEP) har lett till ett stort utnyttjande av medel för att stödja relevanta investeringar.

1.5.4 *Förenlighet med den fleråriga budgetramen och eventuella synergieffekter med andra relevanta instrument*

Ändringen ändrar inte de befintliga sammanhållningspolitiska anslagen och är avsedd att bidra till att påskynda fondernas investeringar på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

1.5.5 *Bedömning av de olika finansieringsalternativ som finns att tillgå, inbegripet möjligheter till omfördelning*

Ändringen ändrar inte kärnstrukturen i det befintliga regelverket för sammanhållningspolitiken och ändrar inte heller medlemsstaternas fasta anslag. Avsikten är att betona och stimulera stödåtgärder som redan är möjliga inom ramen för fonderna och som kompletterar investeringar genom andra finansieringsalternativ antingen på EU-nivå eller på medlemsstatsnivå.

1.6 Förslaget eller initiativets varaktighet och budgetkonsekvenser

☒ begränsad varaktighet

- ☒ budgetkonsekvenser från och med 2026 till och med 2029 för betalningsbemyndiganden. Ingen inverkan på åtagandebemyndigandena.

1.7 Planerad(e) genomförandemetod(er)⁹

☒ Delad förvaltning med medlemsstaterna

2. FÖRVALTNING

2.1 Regler om uppföljning och rapportering

De övervaknings- och rapporteringsregler som fastställs i förordning (EU) 2021/1060 förblir fullt tillämpliga:

Övervakningskommittén för programmet: minst en gång om året

Årlig prestationsöversyn mellan medlemsstaten och kommissionen

Dataöverföring per program: fem gånger per år

Årlig kontrollrapport (revisionsrapport)

En slutlig prestationsrapport för varje program måste lämnas in senast den 15 februari 2031.

2.2 Förvaltnings- och kontrollsystem

2.2.1 *Motivering av den budgetgenomförandemetod, de finansieringsmekanismer, de betalningsvillkor och den kontrollstrategi som föreslås*

Förslaget till ändring ändrar inte den befintliga budgetgenomförandemetoden med delad förvaltning och inte heller de genomförandemekanismer, de betalningsvillkor eller den kontrollstrategi som fastställs i förordning (EU) 2021/1060.

2.2.2 *Uppgifter om identifierade risker och om det eller de interna kontrollsystem som inrättats för att begränsa riskerna*

Inga särskilda risker har identifierats. Förslaget till ändring innebär inte någon strukturell förändring av riskhanterings- och kontrollstrukturen för de sammanhållningspolitiska programmen, vilket anses lämpligt för de planerade investeringarna.

2.2.3 *Beräkning och motivering av kontrollernas kostnadseffektivitet (dvs. förhållandet mellan kostnaden för kontrollerna och värdet av de medel som förvaltas) och en bedömning av den förväntade risken för fel (vid betalning och vid avslutande)*

Kontrollramen för sammanhållningspolitiken förblir oförändrad och fullt tillämplig. Denna har utformats för att skydda EU:s ekonomiska intressen och justerats över flera programperioder för att ta hänsyn till rekommendationerna från revisionsrätten och Olaf.

⁹ Närmare förklaringar av de olika genomförandemetoderna med hänvisningar till respektive bestämmelser i budgetförordningen återfinns på webbplatsen Budgpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2.3 Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oriktigheter

Medlemsstaterna måste följa den befintliga kontrollramen för sammanhållningspolitiken och måste ha ett förvaltnings- och kontrollsystem som gör det möjligt att förebygga, upptäcka och korrigera samt rapportera oriktigheter, inbegripet bedrägerier.

3. FÖRSLAGETS ELLER INITIATIVETS BERÄKNADE BUDGETKONSEKVENSER

3.1 Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och utgiftsposter i den årliga budgeten

- Befintliga budgetposter

Redovisa enligt de berörda rubrikerna i den fleråriga budgetramen i nummerföljd

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Budgetpost	Typ av utgifter	Bidrag			
	Nummer	Diff./Icke-diff. ¹⁰	från Efta-länder ¹¹	från kandidatländer och potentiella kandidater ¹²	från andra tredjeländer	övriga inkomster avsatta för särskilda ändamål
H2a	05 02 01 Eruf – driftskostnader	Diff.	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ
H2a	05 03 01 Sammanhållningsfonden – driftskostnader	Diff.	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ

¹⁰ Differentierade respektive icke-differentierade anslag.

¹¹ Efta: Europeiska frihandelssammanslutningen.

¹² Kandidatländer och i förekommande fall potentiella kandidater i västra Balkan.

3.2 Förslagets beräknade budgetkonsekvenser för anslagen

3.2.1 Sammanfattning av beräknad inverkan på driftsanslagen

- ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att driftsanslag tas i anspråk
- ☒ Förslaget/initiativet kräver att driftsanslag tas i anspråk enligt följande:

3.2.1.1 Anslag i den antagna budgeten

Miljoner EUR (avrundat till tre decimaler)

Rubrik i den fleråriga budgetramen		Nummer	H2a				
GD: GD REGIO			År	År	År	År	TOTALT Budgetram 2021–2027
			2024	2025	2026	2027	
Driftsanslag							
05.0201 Eruf – driftskostnader	Åtaganden	(1a)			0,000	0,000	0,000
	Betalningar	(2a)			[3 060,000]	[-3 060,000]	0,000
05.0301 Sammanhållningsfonden – driftskostnader	Åtaganden	(1b)			0,000	0,000	0,000
	Betalningar	(2b)			[540,000]	[-540,000]	0,000
Anslag av administrativ natur som finansieras genom ramanslagen för särskilda program ¹³							
Budgetpost		(3)					0,000
TOTALA anslag för GD REGIO	Åtaganden	=1a+1b+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Betalningar	=2a+2b+3	0,000	0,000	[3 600,000]	[-3 600,000]	0,000
			År	År	År	År	TOTALT Budgetram 2021–2027
			2024	2025	2026	2027	
TOTALA driftsanslag	Åtaganden	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

¹³ Detta avser tekniskt eller administrativt stöd för genomförandet av vissa av Europeiska unionens program och åtgärder (tidigare s.k. BA-poster) samt indirekta och direkta forskningsåtgärder.

Betalningar		(5)	0,000	0,000	[3 600,000]	[-3 600,000]	0,000
TOTALA anslag av administrativ natur som finansieras genom ramanslagen för särskilda program		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTALA anslag för RUBRIK 2a i den fleråriga budgetramen	Åtaganden	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Betalningar	=5+6	0,000	0,000	[3 600,000]	[-3 600,000]	0,000
			År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	TOTALT Budgetram 2021–2027
• TOTALA driftsanslag (alla driftsposter)	Åtaganden	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Betalningar	(5)	0,000	0,000	[3 600,000]	[-3 600,000]	0,000
• TOTALA anslag av administrativ natur som finansieras genom ramanslagen för särskilda program (alla driftsrelaterade rubriker)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTALA anslag för rubrikerna 1–6 i den fleråriga budgetramen (referensbelopp)	Åtaganden	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Betalningar	=5+6	0,000	0,000	[3 600,000]	[-3 600,000]	0,000

På grundval av det beräknade utnyttjandet av förslaget uppgår den totala ytterligare förfinansiering som ska betalas ut 2026 till **[16,1 miljarder] euro**. Samtidigt, med beaktande av betalningsprognoser och förändringar i genomförandet, uppskattas nettobudgeteffekten till 3,6 miljarder euro, vilket kommer att ingå i budgetförslaget för 2026. Budgetkonsekvenserna är budgetneutrala under den fleråriga budgetramens löptid.

Rubrik i den fleråriga budgetramen	7	”Administrativa utgifter” ¹⁴					
GD: <.....>		År	År	År	År	TOTALT	

¹⁴ Nödvändiga anslag bör beräknas med hjälp av årsmedelkostnaderna på tillämplig webbsida i BUDGpedia.

	2024	2025	2026	2027	Budgetram 2021–2027
• Personalresurser	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
• Övriga administrativa utgifter	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTALT GD <.....> Anslag	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

GD: <.....>	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	TOTALT Budgetram 2021–2027
• Personalresurser	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
• Övriga administrativa utgifter	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTALT GD <.....> Anslag	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

TOTALA anslag för RUBRIK 7 i den fleråriga budgetramen	(summa åtaganden = summa betalningar)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
---	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Miljoner EUR (avrundat till tre decimaler)

		År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	TOTALT Budgetram 2021–2027
TOTALA anslag för RUBRIKERN 1–7	Åtaganden	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
i den fleråriga budgetramen	Betalningar	0,000	0,000	[3 600,000]	[- 3 600,000]	0,000

3.2.2 Beräknad output som finansierats med driftsanslag (ska inte fyllas i för decentraliserade byråer)

Åtagandebemyndiganden i miljoner EUR (avrundat till tre decimaler)

Ange mål och output			År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	För in så många år som behövs för att redovisa hur länge resursanvändningen påverkas (jfr avsnitt 1.6)	TOTALT
	OUTPUT							

↓	Typ ¹⁵	Genomsnittliga kostnader	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Antal	Kostn.	Totalt antal	Total kostnad
SPECIFIKT MÅL nr 1 ¹⁶ ...																		
- Output																		
- Output																		
- Output																		
Delsumma för specifikt mål nr 1																		
SPECIFIKT MÅL nr 2...																		
- Output																		
Delsumma för specifikt mål nr 2																		
TOTALT																		

¹⁵ Output som ska anges är de produkter eller tjänster som levererats (t.ex. antal studentutbyten som har finansierats eller antal kilometer väg som har byggts).

¹⁶ Mål som redovisats under avsnitt 1.3.2: "Specifikt/specifika mål".

3.2.3 Sammanfattning av beräknad inverkan på de administrativa anslagen

- ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att anslag av administrativ natur tas i anspråk
- ☐ Förslaget/initiativet kräver att anslag av administrativ natur tas i anspråk enligt följande:

3.2.3.1 Anslag i den antagna budgeten

ANTAGNA ANSLAG	År	År	År	År	TOTALT 2021–2027
	2024	2025	2026	2027	
RUBRIK 7					
Personalresurser	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Övriga administrativa utgifter	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Delsumma för RUBRIK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Utanför RUBRIK 7					
Personalresurser	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Andra utgifter av administrativ natur	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Delsumma utanför RUBRIK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTALT	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Personalbehov och andra utgifter av administrativ natur ska täckas genom anslag inom generaldirektoratet som redan har avdelats för att förvalta åtgärden i fråga, eller genom en omfördelning av personal inom generaldirektoratet, samt vid behov kompletterat med ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till begränsningar i fråga om budgetmedel.

3.2.4 Beräknat personalbehov

- ☒ Förslaget/initiativet kräver inte att personalresurser tas i anspråk
- ☐ Förslaget/initiativet kräver att personalresurser tas i anspråk enligt följande:

3.2.4.1 Finansierat med den antagna budgeten

Beräkningarna ska anges i heltidsekvivalenter¹⁷

ANTAGNA ANSLAG	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
• Tjänster som tas upp i tjänsteförteckningen (tjänstemän och tillfälligt anställda)				
20 01 02 01 (vid huvudkontoret eller vid kommissionens kontor i medlemsstaterna)	0	0	0	0
20 01 02 03 (EU:s delegationer)	0	0	0	0
01 01 01 01 (indirekta forskningsåtgärder)	0	0	0	0
01 01 01 11 (direkta forskningsåtgärder)	0	0	0	0
Andra budgetposter (ange vilka)	0	0	0	0
• Extern personal (heltidsekvivalenter)				
20 02 01 (kontraktsanställda och nationella experter finansierade genom ramanslaget)	0	0	0	0

¹⁷

Ange i tabellen nedan hur många heltidsekvivalenter av det angivna antalet som redan är avdelade för förvaltning av åtgärden och/eller kan omfördelas inom ditt GD och vad ditt nettobehov är.

20 02 03 (kontraktsanställda, lokalanställda, nationella experter och unga experter som tjänstgör vid EU:s delegationer)	0	0	0	0
Post för admin. stöd [XX.01.YY.YY]	- vid huvudkontoret	0	0	0
	- vid EU:s delegationer	0	0	0
01 01 01 02 (kontraktsanställda och nationella experter – indirekta forskningsåtgärder)	0	0	0	0
01 01 01 12 (kontraktsanställda och nationella experter – direkta forskningsåtgärder)	0	0	0	0
Andra budgetposter (ange vilka) – rubrik 7	0	0	0	0
Andra budgetposter (ange vilka) – utanför rubrik 7	0	0	0	0
TOTALT	0	0	0	0

3.2.4.2 Finansierat med externa inkomster avsatta för särskilda ändamål

EXTERNA INKOMSTER AVSATT FÖR SÄRSKILDA ÄNDAMÅL	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
• Tjänster som tas upp i tjänsteförteckningen (tjänstemän och tillfälligt anställda)				
20 01 02 01 (vid huvudkontoret eller vid kommissionens kontor i medlemsstaterna)	0	0	0	0
20 01 02 03 (EU:s delegationer)	0	0	0	0
01 01 01 01 (indirekta forskningsåtgärder)	0	0	0	0
01 01 01 11 (direkta forskningsåtgärder)	0	0	0	0
Andra budgetposter (ange vilka)	0	0	0	0
• Extern personal (heltidsekvivalenter)				
20 02 01 (kontraktsanställda och nationella experter finansierade genom ramanslaget)	0	0	0	0
20 02 03 (kontraktsanställda, lokalanställda, nationella experter och unga experter som tjänstgör vid EU:s delegationer)	0	0	0	0
Post för admin. stöd [XX.01.YY.YY]	- vid huvudkontoret	0	0	0
	- vid EU:s delegationer	0	0	0
01 01 01 02 (kontraktsanställda och nationella experter – indirekta forskningsåtgärder)	0	0	0	0
01 01 01 12 (kontraktsanställda och nationella experter – direkta forskningsåtgärder)	0	0	0	0
Andra budgetposter (ange vilka) – rubrik 7	0	0	0	0
Andra budgetposter (ange vilka) – utanför rubrik 7	0	0	0	0
TOTALT	0	0	0	0

3.2.4.3 Totalt personalbehov

TOTALA ANTAGNA ANSLAG + EXTERNA INKOMSTER AVSATT FÖR SÄRSKILDA ÄNDAMÅL	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
• Tjänster som tas upp i tjänsteförteckningen (tjänstemän och tillfälligt anställda)				
20 01 02 01 (vid huvudkontoret eller vid kommissionens kontor i medlemsstaterna)	0	0	0	0
20 01 02 03 (EU:s delegationer)	0	0	0	0
01 01 01 01 (indirekta forskningsåtgärder)	0	0	0	0
01 01 01 11 (direkta forskningsåtgärder)	0	0	0	0
Andra budgetposter (ange vilka)	0	0	0	0
• Extern personal (heltidsekvivalenter)				
20 02 01 (kontraktsanställda och nationella experter finansierade genom ramanslaget)	0	0	0	0

20 02 03 (kontraktsanställda, lokalanställda, nationella experter och unga experter som tjänstgör vid EU:s delegationer)		0	0	0	0
Post för admin. stöd [XX.01.YY.YY]	- vid huvudkontoret	0	0	0	0
	- vid EU:s delegationer	0	0	0	0
01 01 01 02 (kontraktsanställda och nationella experter – indirekta forskningsåtgärder)		0	0	0	0
01 01 01 12 (kontraktsanställda och nationella experter – direkta forskningsåtgärder)		0	0	0	0
Andra budgetposter (ange vilka) – rubrik 7		0	0	0	0
Andra budgetposter (ange vilka) – utanför rubrik 7		0	0	0	0
TOTALT		0	0	0	0

Personal som behövs för att genomföra förslaget (heltidsekvivalenter):

	Täcks av befintlig personal vid kommissionens avdelningar	Särskild ytterligare personal*		
		Finansieras genom rubrik 7 eller forskning	Finansieras genom BA-post	Finansieras genom avgifter
Tjänster i tjänsteförteckningen			Ej tillämpligt	
Extern personal (kontraktsanställda, nationella experter, vikarier)				

Beskrivning av arbetsuppgifter:

Tjänstemän och tillfälligt anställda	
Extern personal	

3.2.5 Översikt över beräknad inverkan på it-relaterade investeringar

Obligatorisk uppgift: bästa tillgängliga skattning av de it-relaterade investeringar som förslaget/initiativet medför ska anges i tabellen nedan.

När så krävs för genomförandet av förslaget/initiativet ska i undantagsfall anslag under rubrik 7 anges på därför avsedd rad.

Anslagen under rubrikerna 1–6 ska redovisas som ”it-utgifter inom operativa program som inte omfattas av kommissionens administrativa självständighet och institutionella befogenheter”. Dessa utgifter avser den driftsbudget som tas i anspråk för att återanvända/köpa in/utveckla it-plattformar och it-verktyg med direkt koppling till initiativets genomförande med tillhörande investeringar (t.ex. licenser, undersökningar och datalagring). Uppgifterna i den här tabellen bör vara förenliga med uppgifterna i avsnitt 4 ”Digitala inslag”.

TOTALT Anslag för digital teknik och it	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	TOTALT Budgetram 2021– 2027
RUBRIK 7					
It-utgifter (centralt)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Delsumma för RUBRIK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Utanför RUBRIK 7					
It-utgifter inom operativa program som inte omfattas av kommissionens administrativa självständighet och institutionella befogenheter	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Delsumma utanför RUBRIK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTALT	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6 Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen

Förslaget/initiativet

- ☒ kan finansieras fullständigt genom omfördelningar inom den berörda rubriken i den fleråriga budgetramen

3.2.7 Bidrag från tredje part

Förslaget/initiativet

- ☐ innehåller inga bestämmelser om samfinansiering från tredje parter
- ☐ innehåller bestämmelser om samfinansiering från tredje parter enligt följande uppskattning:

Anslag i miljoner EUR (avrundat till tre decimaler)

	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	Totalt
Ange vilket organ som deltar i samfinansieringen					
TOTALA anslag som tillförs genom samfinansiering					

3.3 Beräknad inverkan på inkomsterna

- ☐ Förslaget/initiativet påverkar inte inkomsterna.
- ☐ Förslaget/initiativet påverkar inkomsterna på följande sätt:
 - ☐ Påverkan på egna medel
 - ☐ Påverkan på andra inkomster
 - ☐ Ange om inkomsterna är avsatta för särskilda utgiftsposter

Miljoner EUR (avrundat till tre decimaler)

Inkomstposter i den årliga budgeten:	Belopp som förts in för det innevarande budgetåret	Förslagets/initiativets inverkan på inkomsterna ¹⁸			
		År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Artikel					

För inkomster avsatta för särskilda ändamål, ange vilka utgiftsposter i budgeten som berörs.

Övriga anmärkningar (t.ex. vilken metod/formel som har använts för att beräkna inverkan på inkomsterna eller andra relevanta uppgifter).

4. DIGITALA INSLAG

4.1 Krav med digital relevans

De digitala kraven är begränsade till anpassning och utvidgning av redan genomförda lösningar för program för delad förvaltning, närmare bestämt SFC2021. Anpassningarna kommer att motsvara fastställandet och införandet av särskilda prioriteringar i de ändrade programmen.

4.2 Data

De uppgifter som krävs är en utvidgning och anpassning av den datamodell som redan har genomförts för programmen för delad förvaltning. Engångsprincipen följs och eftersom detta är en utökning av en befintlig lösning säkerställs full återanvändning av befintliga uppgifter.

4.3 Digitala lösningar

Den digitala lösningen är en mindre anpassning av plattformen SFC2021, som är det verktyg som används för alla program för delad förvaltning.

4.4 Interoperabilitetsbedömning

SFC2021 finns redan och används av alla parter. Verktöget är driftskompatibelt med andra system och använder standardteknik för informationsutbyte.

4.5 Åtgärder till stöd för digitalt genomförande

De ändringar som krävs i SFC2021 kommer att planeras och genomföras på ett sådant sätt att de nya kraven är klara när den slutliga förordningen antas och träder i kraft.

¹⁸ Vad gäller traditionella egna medel (tullar, sockeravgifter) ska nettobeloppen anges, dvs. bruttobeloppen minus 20 % avdrag för uppbördskostnader.